

ÉLETTÜNK

XXXV. évf. 7-8. szám (35. Jg. Nr. 7-8)

Az európai magyar katolikusok lapja

2003. július - augusztus

AZ IGAZI BÉKE SZOLGÁLATÁBAN

II. János Pál pápa üzenete
a Kommunikáció 37. Világnapjára

Kedves Testvéreim!

1. Boldog XXIII. János pápa Pacem in terris enciklikája fénysugárként érkezett a hidegháború napjaiban a jóakarató férfiakhoz és nőkhez. A kijelentéssel, hogy az igazi béke megköveteli „az Istentől alapított rend megtartását”, a szentatyá rámutatott a békés társadalom oszlopaira: az igazságra, az igazságosságra, a szeretetre és a szabadságra (vö.: *Pacem in terris* 27). A modern kommunikációs eszközök előretörő hatalma jelentős részben háttérbe adta az enciklikához. XXIII. János különösen is a médiára gondolt, amikor a tudomány és a technika által fejlődő tájékoztatási eszközök alkalmazására és a népek közötti kölcsönös megismerés elterjedéséhez „előkelő tárgyilagosságot követelt, és elutasította a híradásnak azokat a formáit, amelyek más országok hírnevét sértik, mert meggyalázzák az igazságot és az igazságosság parancsait” (vö.: *Pacem in terris* 90).

2. Napjainkban, amikor a *Pacem in terris* enciklika 40 évvel ezelőtti megjelenésére emlékezünk, jóllehet a népek ellenséges tömbökben való megosztottsága legnagyobb részt csak fájdalmas emlék, mégis a világ sok részében még mindig hiányzik a béke, az igazságosság és a szociális biztonság. A terrorizmus, a konfliktusok a Közel-Keleten és más régiókban, a fenyegetések és viszonyfenyegetések, az igazságtalanság, a kizsákmányolás, valamint a születés előtti és utáni emberi élet méltósága és szentsége elleni támadások mind korunk ijesztő valóságai. Időközben az emberi kapcsolatok alakulására és a politikai, társadalmi élet befolyásolására - mind pozitív, mind negatív értelemben - a média hatalmának rendkívüli növekedése tapasztalható. Ezt érinti a kommunikációs eszközök ideje, 37. világnapja számára általam választott téma: „A kommunikációs eszközök az igazi béke szolgálatában a *Pacem in terris* fényében”. A világ és a média még mindig sokat tanulhat XXIII. János pápa üzenetéből.

3. Média és igazság. Minden kommunikáció fő erkölcsi követelménye az igazság tisztelete és szolgálata. Az emberi kommunikáció számára nélkülözhetetlen a szabadság, hogy megvizsgálja és kimondja azt, ami igaz, mégpedig nem csupán a tényállást és az arról szóló információt illetően, hanem még inkább az emberi személy természetére és rendelkezésére, a társadalomra és a közjóra, valamint az Istennel való kapcsolatunkra vonatkozóan is. A tömegtájékoztatásnak ebben a tekintetben elengedhetetlen felelőssége van, mivel ez az a modern színtér, ahol a gondolatok kicserélődnek, és az emberek növekedhetnek a kölcsönös megértésben és szolidaritásban. Ezért védelmezzük XXIII. János pápa azt az emberi jogot, hogy „szabadon keresse az igazságot, s az erkölcsi rend és a közjó határain belül nyilváníthatja és terjeszthesse véleményét”, mint a társadalmi békéhez szükséges követelményt (*Pacem* 12). A média

(Folytatás a 3. oldalon)

Szamosi József

AZ ELSŐ EURÓPAI MAGYAR

I.
Vajon mi magyarázza, mi teszi kötelezővé, hogy több mint ezer éve írók, művészek, tudósok kimeríthetetlen témája maradt első királyunk legendák aranykódébe tűnő alakjának, történelmi szerepének újra s újra való felmutatása? Hogy költők, szónokok élesztgetik? Festők hívják elő a múltból? Hogy politikusok, államférfiak próbálják beilleszteni eszmei áramlataikba példaképpül? E sok kérdőjele „dióhéjban” válaszoljunk: mert minden kor magyarázatának szüksége van az ő segítő Jobbjára, eligazító intelmeire. Igen, az Intelmek szigorú parancsai nem évültek el, sőt máiglan útmutatók és kötelezők.

A nagy kérdés ma is: akarunk, tudunk-e egy emberséges, magas morális mércét szem előtt tartó Nyugathoz kapcsolódni, önként levette magunkról a külféle belénk gyökerezett, megavasodott faji, vallási, műveltségi előítéleteket? Nincs más lehetőségünk ugyanis az egyre szövevényesebb politikai, társadalmi változások közötti megmaradásra, csakha az Intelmek szavaival „mindíglén elmédben tartod, hogy mind az embereknek egy állapotjuk legyen, és hogy semmi fel nem emel, hanemha az alázatosság, és semmi meg nem aláz, hanemha a kevelység és gyűlölség”. Nehéz szavak, de nem lehet őket kikerülni. Köznapi nyelvre fordítva: testvérek érzed-e a másikat? A régi ellenséget is: románokat, szerbeket vagy közelebből: arabokat, zsidókat, cigányokat? - Mert ezen fordul meg a mi, de egész Európa sorsa. De nehogy eltévedjünk a napi politika posványában, maradjunk csak első királyunk közelében.

Ahogy tanultuk, István király minden évben, augusztus 15-én törvénylátó napokat tartott Fehérváron. Ezt a napot ő nyilvánította ünnepnek, azóta is augusztus 15-e a legrégebbi nemzeti ünnepünk. Az Egyház hivatalosan Mária mennybemenetele, mennybevitelének napjaként jegyzi ezt a napot, mi magunk százados hagyományt tartva, Nagyboldogasszony Napjaként üljük meg egyaránt emlékezve arra, hogy István király ezen a napon ajánlotta Magyarországot Szűz Mária oltalmába s tette meg hazánk védasszonyának, de ő maga is ugyanezen a napon halt meg, ahogy kívánta Esztergomban. A világegyház a Millennium (1896) óta, a Magyarok Nagyasszonya, a Patrona Hungariae tiszteletére külön ünnepet iktatott be október 8-ra.

Első királyunk életéről három legenda tudósít. Életrajzának az ún. Nagyobb Legendát tekinthetjük, amely még István felemeltetése előtt, 1083 előtt íródott. Bár a legendák mai értelemben nem tudományos életrajzok, de igeis ezek őrizték meg a történelmi egyéniség emlékét. Nem sokkal későbbi a Kisebb Legenda, míg a harmadik Kálmán király idejéből való, ez Hartvik győri püspöknek az előzőket sokban kiegészítő krónikája. Ez beszéli el többek közt a koronaküldés körülményeit és beszámol az esztergomi koronázásról is. Egyébként csak a Kisebb Krónika nevezi meg István születési helyül Esztergomot (Oppidum Strigoniense), ahol már Géza nagyfejedelem pompás palotát építtetett. Ugyanigy belőle tudjuk, hogy a Szentkirály a pihe-est, a harcbeli fíradalmakat leginkább vadászban kereste s távolról sem az az őszakállas, csak síró, imádkozó agastyán volt, amilyennek a jámbor barokk-kor stílizálta. Ha a kereszténnyé vált országát vezetési fenyegette, személyesen is részt vett a harcokban. Végére is nem tagadta meg, hogy Árpád-vér folyik ereiben. Talán apja-

tól örökölte kemény, elszánt természetét, csak ily módon tudott elég radikálisan leszámolni lázadó rokonaival. Pedig nem volt bosszúálló, sőt inkább megbocsátó.

Szent István király, szoborcsoport, Parlament, kupolacsarnok, Budapest, Fotó: Markovics Ferenc

Akárhonnán nézzük: kivételesen sikeres államférfi volt: élete és életműve egyaránt remekmű. Diplomáciai házassága is szerencsés és beteljesült utolsó kívánsága, hogy az Istványa égi felvétele napján haljon meg.

Különös, hogy a legendáiról s még inkább a későbbi krónikákról, milyen értetlenül vették tudomásul, amit a Nagyobb Legenda említ először: „Mária mennybemenetelének ünnepét - írja - nyelvükön, nevének hozzáadása nélkül hívják Királynó, azaz Nagyasszony napjának”. A Gellért Legenda már megütöközéssel állapítja meg: „...az Istványa tulajdon nevét a magyar nemzetben nem említik, hanem csak Nagyasszonynak nevezik”. Igen bizony: Szűz Máriát már eleink Magyarok Nagyasszonyának tekintették s a Mária-ünnepet saját nyelven nevezték el Boldogasszony-ünnepnek. Így lett Mária mennybemeneteléből Nagyboldogasszony - s egyszerűen legegyszerűbb nemzeti ünnepünk. Tehát a Patrona Hungariae-kultusz István király plántálta el, nem a barokk-kor születésénye, mint a legtöbb keresztény országban!

II.
Boldogasszony a magyar nép életében
Milyen mélyre eresztette gyökereit a Mária-tisztelet magyar földön, annak számtalan példáját találjuk. Legismertebb természetesen Nagyboldogasszony napja, amiről az imént szóltunk. Folytathatjuk a sort tovább: Gyümölcsoltó Boldogasszony az Angyali üdvözet (Annuntiation) emléknapja március 25-én, kilenc hónappal karácsony előtt. Az elnevezés a gyümölcsfák oltásának idejével függ össze. Szent Boldogasszony a Visitation ünnep, július 2-án, Mária és Erzsébet találkozásának ideje s az aratásra utal, amikor még sarlóval arattak.

Említsük a többiek közül még Gyertyaszentelő, Kármelhegyi és Havas Boldogasszonyt. De ide fűzhetjük Szűz Mária születésnapját (latinul Nativitas) szeptember 8-án. Magyarul szinte becézve nevezik Kisasszony Napjának. A népi kalendárium egyik jeles napja, országszerte emlegették a híres kisasszony-napi búcsúkat.

A Mária-kultusz emlékeit őrizi számos város és falusi helynév, még inkább a népi építészeti és főleg irodalmi, zenei életünk sokszép alkotása. Am a botanikai irodalom sem marad el mögöttük. Egész csomó vadvirágnév kapcsolódik Boldogasszony nevéhez. Csak emlékeztetőül néhány: Boldogasszony rózsája (*Lychnis coronaria*), mondják Mária rózsának is. A liberális divat próbálja eltörölni a vallásos elnevezéseket, a Boldogasszony rózsája ma hivatalosan Bársonyos kakukkszegfű! A falu ajkán azonban tovább él a hagyomány, így a Boldogasszony ága, egy ciprusfajta; a Boldogasszony tenyere egy menta-féle gyógynövény neve; Boldogasszony papucs, más néven Mária cipellője, ugyancsak egy kevésbé ismert vadvirág és ki gondolná, hogy a Boldogasszony haja, egy gyomnövény, afféle aranka kítüntető elnevezése. Ha egy kisgyerek magasból leesik és nem történik baja, akkor azt mondják Szűz Mária kőtenyéje esett.

Lehet csak véletlen, hogy Nagyboldogasszony és Szent István ünnepe a naptárban is szinte össze van kapcsolva. Országosan ünnepségek fénypontja mindig a budapesti Szent István körmenet volt és maradt, de Esztergom például - történelmi okokból is - Nagyboldogasszonyt tekintette főünnepnek. A kettőt csodálatos költőiséggel fűzi egybe több százados népének, az „Ah hol vagy magyarok tündöklő csillaga” kezdetű ének, amely ma is templomi használatban van. Ennek szövegét az ún. Dóri kézirat is ismeretlen szerzője hagyta ránk (1763). Ez a Szent István ének méltó párja a „Boldogasszony Anyánk”-nak. Idezem a 3. versszakot:

*Virágos kert vala híres Pannónia,
Mely kertet öntözé híven Szűz Mária.
Kertésze e kertnek István király vala,
Be megőstétedett örvendetes napja.*

Különös, hogy éppen ez utóbbi, István királyra vonatkozó szép sor - nem tudni mikor és miért, eltűnt az énekeskönyvekből s helyette ma ezt éneklük: „Katolikus hitnek bő volt szép virága”. S ez sehogysem illeszkedik sem az előtte lévő sorokhoz, sem az utána következőkhöz. Értelmileg sem! Kodály Zoltán, mint tudjuk, négyzólamú kórusművet készített, ő így változtatta meg a szóban forgó sort: „Isten igéje élt, bő volt szép virága”. Ez sem mondható sikeresnek. Különböző Kodály a ma énekel elnyújtott, lágy, búsongó dallamot keményebbre fogta s a magyar prozódiahoz igazította. Nagy valószínűség szerint az a régi változat az eredeti, amit a csángók ma is énekelnek.

Az elmondottakhoz hadd tegyem még hozzá, hogy ez az ének nem egy síró, zokogó könyörgés, jóval több: egy nemzet fájdalma kiáltja: Hol vagy István király? Mintegy kikövetelt századok homályából a Szentkirály: Hol vagy hát? Jelenj meg! Szükségünk van rád! Kell a segítségéd, a tanításod s a „bölcs vessződ” (Babits) is.

Befejezésül: az István királyra való emlékezést a koronás Magyarok Védasszonyának tündöklése ragyogja körül. Ebben a fényben látjuk és látjuk első királyunkat, akit nem kis büszkeséggel tekintünk az első európai magyarnak és mindmáig a legkülönbönek. Ezt ma különösen időszerű mélyen vélni elménkbe és szívünkbe. □

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

A lányom és a barátja

Párizsból kaptuk a következő levelet: „Kedves Atya, kérem, segítsen rajtunk, aggódó szülőként. Nem tudjuk, mitévők legyünk. Hívó, gyakorló katolikus házaspár vagyunk. Házasságunk harmonikus, boldog, szeretjük egymást. Férjem jó alásban van, anyagi gondjaink nincsenek.

A Jóisten három gyermekkel ajándékozott meg bennünket, akiket igyekeztünk vallásos szellemben nevelni. Eddig nem is volt velük semmi baj. Most azonban a 16 éves nagylányunk, aki eddig a család szemeéjében volt - aranyos, rendkívül csinos, intelligens, segítőkész - egyszerre megváltozott, nem ismerünk rá.

Az történt, hogy megismerkedett egy nála 5-6 évvel idősebb fiúval, egymásba szerettek és a szó szoros értelmében 'éjjel-nappal' együtt vannak. A fiú egyetemista, nem a mi esetünk, már csak azért sem, mert nem hívó, szülei elváltak. A család meglehetősen jómódú, ami abból is látszik, hogy a fiúnak saját lakása van. A lányunk kijelentette, hogy össze akar költözni a fiúval. Ezt természetesen ellenezzük: a lány még iskolába jár, le kellene értesítenie és szeretnénk volna, ha tovább tanul, a tehetsége megvan rá. De a lányunk nem hallgat ránk.

Mit lehet, mit kell ilyen esetben tennünk? Ha megakadályozzuk, hogy elköltözzön hazulról - a gyerek még kiskorú - akkor kítör a háború, az atmoszféra elviselhetetlenné válik és a végén képes rá, hogy mindent felrúgjon. Már a gondolat is elviselhetetlen, hogy megszakit velünk minden kapcsolatot, vagy, hogy a rendőrséggel kelljen hazahoztatni. Ha viszont eltűrik, hogy összeköltözik a fiúval, kicsúszik a kezünk közül minden kontroll, de legalább nem szakad meg a kapcsolat, támogatgatjuk anyagilag és így nem függ ebből a szempontból a fiútól. És, ha amit remélünk - mégis rájönne, hogy tévedett, nem égetett fel maga mögött minden hidat és bármikor hazajöhet, mintha semmi se történt volna.

Más lapra tartozik, hogy az ügy milyen hatással lesz a két szerdülőkorban lévő fiúra - a három testvér nagyon szereti egymást - nehéz előre megmondani. Lehet, hogy megértéssel lesznek nővérik iránt, de az is lehet, hogy szembefordulnak vele. A lányunk eddig a két fiú számára is példakép volt. Ha most valószínűleg, az traumát okozhat ebben a korban, vagy pedig erkölcsi gátszakadást. Mit tegyünk Miklós atya?"

Miklós atya válasza:

Mindenekelőtt köszönöm a velem szemben tanúsított bizalmat, mely egyben megtisztel és megterhel. Igyekszem elmondani gondolataimat a levél olvasásakor, de mindjárt azt is bevallom, hogy nincsenek patentreceptjeim. A levélben esetenként probléma, sajnos, nagyon elterjedt és főleg hívó, katolikus családok számára belső vívódást, lelkiismereti kérdést okoz.

Az áprilisba kelt levél szövegéből az a benyomásom támadt, hogy írója gyors választ vár. Válaszomat ezért közvetlenül is továbbítottam. De tekintve, hogy a felvetett kérdés általános érdeklődésre tarthat számot, hasznos lehet, ha az

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI
OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőinkkel (misszióinkkal) rendezni! Csak a kiadóhivataltól postázott újságok előfizetését kérjük az „Életünk” című csepepostabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

ÉLETÜNK hasábjain is megjelenik. Mindenekelőtt néhány utalás arra, hogyan élték meg és hogyan reagáltak általában is ismert szülőik, amikor szembesültek a levélben vázolt problémával, majd ismert szövegeket világították át.

A) Egy helyzetkép

A jelenség az elmúlt évtizedek során annyira elharapózott, hogy sokszor még olyan szülők is, akik magukat hívó keresztényeknek vallják, és ennek megfelelően rendezik be az életüket, kénytelen-kelletlen tudomásul veszik, hogy az erkölcsi felfogás a fiatalok egymás közti kapcsolatát illetőleg megváltozott. Ha megkíséreljük felhívni a figyelmet bizonyos alapvető erkölcsi elvekre, akkor legjobb esetben az a válasz, hogy ez túlhaladott álláspont, a házasságon kívüli együttélés „természetes” és különben is már már „mindenki” így tesz.

A szülők - mit is lehetnek mást - ebbe beletörődnek és legalább igyekeznek megóvni felnőtté cseperedett gyermekeiket azoktól a veszélyektől, amelyek az ilyen korai és „szabad” kapcsolatok esetében felmerülhetnek és esetleg egész életükre kiható következményekkel járhatnak. Ezek elkerülésére pl. megengedik, vagy legalábbis eltűrik, hogy a „barát” vagy „barátnő” éjszakára maradjon, és mintegy családtagként kezelik, belegeyeznek, hogy kettesben kiránduljanak vagy elutazzanak. Ilyen módon legalább tudomást szereznek, hogy csemetéjük miben sántikál és ezt meg tudják vele beszélni, de a „partner”-t is megismerhetik közelebbről és talán vele is szót tudnak érteni.

Vannak persze esetek, ahol ez a fajta szülői engedékenység - ami nem azonos a helyesléssel - nem vezet célhoz, ha pl. a „partner” drogos, alkoholistá, bűnöző vagy bármi módon erkölcsileg kifogásolható, illetve rossz hatással van környezetére. Ilyenkor a szülők határozott fellépése elkerülhetetlenné válik saját gyermekük érdekében.

Persze minden eset különbözik a másiktól, ennél fogva nem lehet olyan szabályokat felállítani, amelyek minden esetben érvényesek. Annyit minden szülő megtehet, ha tanácsra, irányításra van szüksége, hogy az ügyet megbeszéli valakivel, akinek bizalma van, és akinek megvan a szakmai felkészültsége (családterapeuta, nevelési tanácsadó, pap, pszichológus).

B) Szólamok a bonckék alatt

„Ha két ember szereti egymást, az együttélés természetes.”

Ha a kiskutyák találkozására mondjuk, hogy „természetes”, az fedi a valóságot. Az embernél a dolog nem ilyen egyszerű: természetéhez hozzátartozik az értelem. Természetes, amit az egész ember tesz, értelme irányításával. Aki kikopcsolja az értelem, attól fosztja meg természetét, ami azt emberivé teszi.

A szerelem az emberi személyiség virágba borulása. Ehhez idő kell, figyelmes gondozás, türelem. Ez a természetrendje. Aki idő előtt letépi a bimbót, nem csodálkozzék, hogy sose fog virítani. A szerelemnek érnie kell, közösen kell gondosan érlelni, hogy beteljesülhessen.

„A szerelem két ember magánügye. Senkinek sincs beleszóla.”

Érdekes, hogy ezt az álláspontot sem a múltban, sem a jelenben nem tette magáévá a világ egyetlen társadalma. A szerelmesek nem élnek ledugva térben: a többi emberrel való kapcsolatoknak, a hétköznapi élet apró-cseprő ügyeinek zavartalanlását jogi és erkölcsi normák szabályozzák. A társadalom feladata,

hogy minden tagjának javát biztosítsa és öröködjék a normák betartása felett. Ha két ember kapcsolata ezeket sérti, akkor a társadalomnak igenis van ebbe beleszóla. És talán van valami beleszóla a szülőknek is, hiszen ők adták életet gyermekeiknek, ők nevelték őket, gondoskodtak róluk. Felelősnek érzik magukat gyermekeik sorsáért, boldogulásáért és aggodalommal figyelik első szárnypróbálgatásait, ismervén az ezzel járó veszélyeket, amelyekről szeretnék őket megóvni. Ez a beleszóla persze felnőtt gyerekeknél felnőtt sikon fog lefolyni: szülők és gyermekek nyugodt, tárgyilagos beszélgetés keretében közösen keresik a megoldást. A fenyegetés, tiltás, indultatoskodás semmire se vezet, csak elmérgesíti a helyzetet.

„A fiatalok ma szabadon élnek az életüket, és nem hagyják régtőlúnt korok értelemetlen, vaskalapos előírásaitól befolyásolni magukat.”

Valóban ebben állna a szabadság? Attól lesz-e egy autós szabad, ha felrúgja a közlekedési szabályokat? Kétségtelen, ezek korlátokat jelentenek, de éppen így teremtik meg a közlekedés biztonságának feltételeit, szabadságát. A szabadságba bele lehet pusztulni, ha gátálatlan, ha nincs iránya; de minden kibontakozás, haladás alapja, hogy cél érdekében súrti össze az erőket. A benzín akkor hasznos, ha nem „szabadon” ég el, hanem bezárva a motorba fejti ki hajtóerejét. A szabadság valamitől, lehet kiindulópont; a szabadság „valamire” visz célhoz, ad értelmet és tartalmat.

Ami mármost a „letűnt korok értelemetlen, vaskalapos előírásait” illeti, nem vitatható, hogy évezredekden keresztül beváltak. Lehet, hogy megújulásra szorulnak, a megváltozott körülményeknek megfelelően. Az ember természetének lényege azonban nem változott. Márpedig ezek a „vaskalapos előírások” reá épültek. A megszabadulás tőlük eddig csak bajt és káoszt hozott. Gyümölcseiről ismeritek meg...

„Ma már az embernek nem kell Egyház és papok gyámokdása: eléggé felvilágosult, hogy maga döntse el, mi a helyes és mi nem. A szerelemhez pedig nem kell a Jóisten.”

A felvilágosultsághoz csak gratulálni lehet. De meg szabad kérdezni: a szerencsétlen házasok és válások tömege, az apa, anya nélkül felnövő gyermekek, a halálos abortusz-járvány, a pornográfia, a szexuális elhajások terjedése, a gyermekeken elkövetett erőszak, a kábító- és alkoholbetegség térhódítása mind a felvilágosultság eredménye? Ha így lenne, akkor az az átkos „gyámokdás” talán mégis emberibbé tette az embert. Talán az volt az igazi felvilágosultság, amikor a szerelemhez még kellett a Jóisten. Mert hát valami köze azért neki is van hozzá: az Ő ötlete volt, hogy az embert férfinek és nőnek teremte, hogy ezek szeressék és segítsék egymást, és hogy szerelmük révén folytassák az Ő teremtő munkáját. A felvilágosultság imént felsorolt „eredményei”-t pedig semmiképp se Ő találta ki...

*

Ha egy családban olyan eset adódik, amilyent levélírónk esetében, nincs kizárva, hogy a szülők első reakciója értetlen, sőt haragos szembefordulás lesz a „hátlátn, önfejű” lázadóval. Persze előbb vagy utóbb minden felelősségteljes szülő felteszi a kérdést: „Hol hibáztunk?” - Tekintve, hogy a szülők és gyermekeik közötti viszony alakulása sokszor apróságokon múlik, melyek nem is tudatosak, a következő alkalommal áttekintjük ezeket a hibaforrásokat, hántha sikerül egyikét-másikat kiküszöbölni.

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

Júliusra

1.

Imádkozunk a népek vezetőiért és a közgazdaság, a pénzügyi vezetőseikért: találják meg annak módját és feltételeit, hogy az emberhez méltó élet eszközei minden nép számára biztosítva legyenek.

Imaszándékunkban a Szentatya szinte lehetetlenné kíván, mert az emberhez méltó élet eszközeit nem fogja a pénzgazdaság biztosítani a népek számára. A pénzgazdaság egy „g” betűvel gazdagítja uralmát szerte a világon, amíg az megfelel a pénzgazdaságnak, illetve hozzájárul annak fejlődéséhez. Minél erőteljesebb a fejlődés, a pénzgazdaság és a pénzgazdaság elvárásai annál vehemensebbé válnak. Hol maradnak itt a szegényebb népek és a szegény emberek? A sérültek, károsultak, elhagyottak és elhagyottak, árva és elmagányosodottak...? Aki képtelen lépést tartani a kor követelményeivel, fejlődési igényeivel, a pénzgazdaság megismerésével és feldolgozásával...

Itt a Szentlélek Úristentől kell kérni segítségét. Úgy hiszem sokáig kell várni, amíg a „globalizáció” címszava mögé büjt és büjtő csoportok a pénz segítségével hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a szegények is hozzájárulhassanak a pénzürmunk „áldásaihoz”.

Ha történelmünkben lassan csökken a gonosz lélek által mindig újra épített birodalom száma, pl. a „III. Birodalom”, a „Szovjet Birodalom”, az az erőfölénynek nem szűnnek meg azok újrateremtésére, csak éppen új formát öltenek terrorizmussá vagy más néven (Irak elleni háború, terrorista csoportok működése számos országban).

Isten, a történelem ura, képes megakadályozni a terrorista fejlődést, még a pénzgazdaság, a globalizáció vadhajátait is.

2.

Imádkozunk Afrika AIDS-ben és más súlyos betegségeken szenvedőit: az orvosok és ápolók szeretetteljes gondozása révén tapasztalják meg Isten vigaszt nyújtó jóságát.

Együttérző szavakkal lehet enyhíteni, reményt közvetíteni, lehetséges fájdalom enyhíteni, a betegek gyógyulását fokozni, erősíteni. Végül lehet egyéni és közös imádsággal Isten erősítő, gyógyító erejének kihasználására, mely ma már nem csupán a kátról, hanem a szívéről is szól.

Ha könyörgésünk lázoló nem nyer meghallgatást, hivatkozzunk Jézusra: „A mennyek országát az erőszakosok nyerik el” (Mt 11, 12).

Augusztusra

1.

Imádkozunk a tudósokért és a kutatókért, hogy meghallják az Egyház szünetlen sürgetését: bölcsen és felelősen használják fel eredményeiket.

Összefoglaló kifejezéssel kutató-tudósok nevezhetnénk azokat, akik valamilyen szakterületen a viselkedés-, élet-, fejlődési módokat kutadják. Erre általában valamilyen, aktuális esemény ad okot, például egy új elem, kórokozó, gén stb. felfedezése. A kutatás egyik motorja a kíváncsiság: mi az új, milyen tulajdonságokkal rendelkezik, amit felfedeztek? Ha negatív jelenségről van szó - betegség, járvány - , nagyon sürgős a kórokozó azonosítása, oltó- és ellenanyag előállítása (A-típusos tüdőgyulladás - SARS) a halálesetű megakadályozása, illetve elkerülése érdekében.

Sok esetben nem ismerjük, hogy hol van a határ, amelyet soha sem lenne szabad átlépni felelősségünk tudatában, még akkor sem, ha ez a határ még nincsen meghatározva, csupán csak lelkiismeretünkben józan értelmünkben létezik. Minden rendelkezésre álló lehetőséggel meg kell akadályozni a visszaéléseket! Még akkor is, ha a találmány, felfedezés jelentősége ma még belátatlan, mert semmi sem derítettek fel veszélyességéről, alkalmazásának következményeiről, elterjedésének szabályozhatóságáról stb. Imádkozunk, hogy a felelősségudat legyen kutatóink egyik legnagyobb kincse!

2.

Imádkozunk a fiatal egyházak katechétiáért, hogy szilárdan tegyenek tanúságot az Evangéliumhoz való hűségükről.

A szilárd tanúságtétel egy vagy több alapvető élményen alapszik. Erre épít a rendszeres vallásos gyakorlat folyamán elért hitbeli növekedés. Ez utóbbi élményanyag lassan életmeghatározó meggyőződéssé válik. A meggyőződéshez hozzágáztatandó a személyes körülmények - amennyiben ezek változathatóak; az életfeltételek és annak élményteljes ábrázolása. Az Egyházhoz való hűség a tanúságátvalony nyilvánul meg, ami az élet teljes feláldozását is jelentheti...

Fejős Ottó

AZ IGAZI BÉKE SZOLGÁLATÁBAN

II. János Pál pápa... (Folytatás az 1. oldalról)

valóban sokszor áll az igazság bátor szolgálatában, gyakran azonban a kicsinyes érdekek, a nemzeti, etnikai, faji és vallási előítéletek, az anyagi kapzsiság és a különböző hamis elméletek szolgálatába szegődik a propaganda és a félretájékoztatás képviselőjeként. Feltétlenül szükséges, hogy a médiára gyakorolt nyomásnak - ilyenre találva - mindenekelőtt maguk a médiában tevékenykedő férfiak és nők, de az Egyház és más érvelési csoportok is ellenálljanak.

4. Média és igazságosság. Boldog XXIII. János pápa a Pacem in terris enciklikában sokatmondóan szól a „közjóról, ami az egész emberiség családjának hasznára válik” (Pacem 132.) és amelyben minden ember és minden nép részesül, mert erre joga van. A média globális elterjedése ebben a tekintetben különleges felelősséget hoz magával. Bár igaznak tűnik, hogy a médiumok gyakran önálló magán vagy nyilvános érdekcsoportokhoz tartoznak, követelmény az éltre való befolyásuknak az a sajátossága, hogy nem vállalhatnak arra, hogy szembeállítsák az egyik csoportot a másikkal - például az osztályellentétek, a túlzott nacionalizmus, a faji elbizárosodottság, az etnikai tisztogatás vagy hasonló nevében. Az egyik embernek a vallás nevében történő felzárkózása a másikak szemben különösen is súlyos vétség az igazsággal és az igazságosságával szemben, ugyanúgy, mint a vallásos meggyőződés miatti hátrányos megkülönböztetés, hiszen mindezek az emberi méltóság és szabadság legmélyebb alapjához tartoznak. A média szigorú kötelessége, hogy az eseményekről való gondos tudósítás, a témák kifogástalan megáradása és a különböző álláspontok korrekciós bemutatása által az emberi kapcsolatokban előmozdítsa az igazságosságot és a szolidaritást a társadalom minden szintjén. Ez alatt nem a visszaszállt helyzetek és viszolygó szándékos megtevésező magyarázatát kell érteni, hanem úgy kell végükre járni, hogy felfoghatók és megcsinálhatók legyenek.

5. Média és szabadság. A szabadság mind követelménye, mind pedig egyik értékes gyümölcse az igazi békeknek. A média akkor szolgálja a szabadságot, ha az igazságot szolgálja: olyan mértékben akadályozza a szabadságot, amennyire a hazugság terjesztése vagy az események való közlésére méltó, érzelmi hatások légrékén megteremtése által eltávolodik attól, ami igaz. Az emberek csak akkor tudnak fellépni a közös érdekében és csak akkor tudják vállalni a közhatalmokban a felelősséget, ha szabadon hozzájutnak az igazsághoz hű és elegendő információhoz. Ha a média szolgálja akarja a szabadságot, neki magának is szabadnak kell lennie, és ezt a szabadságot helyesen kell gyakorolnia. Kivétel nélkül helyezi arra kötelet, hogy a kereskedelmi célok fölül emelkedjen, és a társadalom valódi igényeit és érdekeit szolgálja. Még ha a közös érdekében kívánatos is a média számára egy bizonyos nyilvános szabályozás, ez nem a kormányzati hivatalok általi ellenőrzésre vonatkozik. A riportereknek, de különösen a hírmagyarázóknak súlyos kötelessége, hogy következő erkölcsi lelkiismeretük kövételmeiket és ellenálljanak annak a nyomásnak, hogy az igazság „küigazítása” által eleget tegyenek a pénzügyi vagy politikai hatalom kívánásainak. Ez a gyakorlatban nem csupán azoknak az utakon a megtalálását jelenti, amelyen a társadalom gyengébb csoportjai is hozzájutnak a személyes és társadalmi fejlődésükhöz szükséges információkhoz, hanem azt jelenti, hogy a médiatartalmi kommunikációs eszközök szerkezetének és politikájának meghatározásánál határozó és felelősségteljes szerepet biztosítsanak nekik.

6. Média és szeretet. „Haragjában az ember nem azt teszi, ami Isten előtt igazságos” (Jak 1, 20). A hidegháború csúcspontján boldog XXIII. János pápa a következők egyszerű, de igen mély gondolatokat fogalmazta meg arról, hogy mit igényel a békehez vezető út: „A béke fenntartásához szükséges, hogy annak a legfőbb törvénynek a helyébe, amelyre ma a béke támaszkodik, egy egészen más törvény lépjen, amely szerint a népek közti igazi békét nem az egyenlő fegyverkezéssel, hanem a kölcsönös bizalom által lehet megszilárdítani” (Pacem 113.). A média kulcsfontosságú a mai világban és rendkívül nagy szerepet játszik ennek a bizalomnak a megeremésében. Hatalmában áll, hogy néhány napon belül saját céljainak megfelelően alkossa meg az eseményekre való pozitív vagy negatív nyilvános reakciókat. Az értelmes emberek számára világos, hogy az ilyen rendkívül nagy hatalmi érzés az igazság és a megbízhatóság iránti legnagyobb fokú elkötelezettséget követeli meg. Ebben az értelemben a médiában tevé-

A RÓZSAFÜZÉR TITKAINAK EREDETE

A rózsafüzér eredetét sokan tanulmányozták.* Most csak röviden utunk az eredetére, amelyet tulajdonképpen négy forrásban találhatunk meg: a zoltárokozásban, a Miatyánkban, az Üdvözlégyben, és az imaláncokban. Ezekből adódott össze kb. a 15. században a ma ismert rózsafüzér.

A 13. században a szerzetesek (benecsek, ferencesek, domonkosok stb.) körusban imádkozták a zoltárokat, néhány helyen mind a 150 zoltárt. Azok a barátok, akik nem tudtak olvasni, ugyanakkor 150 miatyánkot mondtak a zoltárok helyett. Valószínűleg privat jelenés formájában Szent Domonkos kapta az üzenetet, hogy az üdvözlégyet imádkozók 150-szer a miatyánk helyett, és ezért a domonkosokkal van összekapcsolva a rózsafüzér terjesztése. Ezt különben Alan de Rupe, egy domonkos a 15. században (+1475) említi először. Akkoriban tehát a rózsafüzér 150 üdvözlégyből állt, de az üdvözlégynek csak az első, szentírási részét mondták. IV. Orbán pápa 1261-ben hozzáadta „Jézus” nevét, és ez alkalmat adott a 15. században a rajnavölgyi karthauzi szerzeteseknek, hogy minden egyes üdvözlégyhez hozzáadjanak egy titkot Jézus életéből, amin aztán elmélkedni, szemlélődni tudtak. Többnyire csak 50 üdvözlégy imát mondtak, és így 50 titkot soroltak fel: de vannak olyan listák is, amelyek 150 titkot tartalmaznak. Mindez a 15. század elején (1409-1415) történhetett a rajnavölgyi karthauzi kolostorokban, mint pl. Trier, Mainz, Köln, Strassburg. Úgy tűnik, hogy a titkoknak első ilyen sorozata a karthauzi Esseni Adolf (+1439) műve, akit élénken befolyásolt a kornak *Devotio modernája*, valamint a tanítványáé, Porosz Domonkosé (+1460), aki valószínűleg több ilyen sorozatnak a szerzője. Valamivel később Alan de Rupe, domonkos szerzetes Douaiban 1468-70 körül megalapította a Rózsafüzér Társaságot, amely nagyban hozzájárult ennek az ájtatosságnak az elterjedéséhez.

Az Üdvözlégy második része (Asszonyunk, Szűz Mária...) csak később lett része az imádságnak V. Szent Piusz pápa szorgalmazására, aki maga is domonkos volt, és aki hivatalosan jóváhagyta a rózsafüzért (1568), és terjesztette annak imádkozását. Ő vezette be az ünnepet „Győzedelmes Nagyszonyunk” tiszteletére 1572. október 7-én, mivel 1571-ben ezen a napon szentvédett vereséget a török hajóhad Lepantónál a rózsafüzér-imahadjárat eredményeként. Az ünnep nevét XIII. Gergely pápa 1573-ban megváltoztatta a „Rózsafüzér Királynője” címére.

A dicsőség és az apostoli hitvallás, valamint az 50 tizedet megelőző 3 Üdvözlé-

gyekedő férfiak és nők különösen is köteleztek arra, hogy belontsák a bizalmatlanság válságait, segítsék mások álláspontjának elfogadását és állandóan azon fáradozzanak, hogy elérjék a népek és nemzetek közötti kölcsönös megértést és tiszteletet, hozzájárulva ezáltal a békehez a világ minden részén, és - a megértésen és a tiszteleten túl - a kiengesztelődéshez és a megbocsátáshoz vezessenek. „Ahol eluralkodik a gyűlölet és a bosszúvágy, ahol a háborúk ártaian emberek szenvedését és halálát okozzák, ott mindenütt szükséges az irgalom kegyelme, hogy emberi szívek és lelkek megbocsáson és megvalósítsák a békét”. Mindezt megkövetel hangoztatni kell, hogy mindezek ellenére sem sok az, amit a médiában tevékenykedőkől várunk. Mivel mind hivatásuk, mind megbízatásuk alapján arra hivatottak, hogy az igazság, az igazságosság, a szabadság és a szeretet védelmezőiként lépjenek fel, amely fontos munkájuk által hozzájárulnak egy olyan szociális rend felépítéséhez, amely „az igazságon alapszik, az igazságosság irányelvei szerint épül fel, elő szeretőül áthatott és végül szabadságban valósul meg” (Pacem 167). Ezért imádkozom a közszolgálati kommunikációs eszközök idei világnapján azért, hogy a médiában dolgozó férfiak és nők egyre tökéletesebben gyakorolják hivataluk követelményeit: az általános közös szolgálatában. Az ő személyes, valamint a világ békeje és boldogsága messzemenően függ ettől. Isten áldja meg őket megvilágosodással és bátorsággal! (MK)

ISMERJÜK MEG PAPPJAINKAT

Ismerjük meg papjainkat című sorozatunkban bemutatjuk a nyugat-európai magyar lelkipásztori szolgálatban működő papjainkat. Bemutatásuk egyben meghívó arra, hogy a külföldön lakó, esetleg ideiglenesen külföldön tartózkodó magyarok, illetve magyarul beszélő fiatalok, tanulók, munkakeresők Magyarországról, a Kárpát-medencéből vagy a világ bármely országából, igénybe vegyék lelkipásztori és egyéb szolgálataikat távol a hazától, az idegenben.

Németh László Imre, az olaszországi magyarok főlelkésze. 1999. november 1-től római magyar lelkész, majd a Magyar Püspöki Konferencia jelölése alapján az Olasz Püspöki Konferencia Állandó Tanácsa 2000. január 29-én megbízatását kiterjesztette egész Olaszországra. Kinevezése előtt három évre szolt, majd meghosszabbították öt évre, 2008-ig. Magyar lelkési szolgálatát egyéb fontos megbízatásai mellett látja el.

Németh László Imre 1956. december 11-én született Budapesten. Általános iskolai tanulmányait Budapesten, a Bocskai úti Általános Iskolában végezte. A Veres Pálné Gimnáziumban érettségizett 1975-ben. Ezután felvételt nyert az Esztergomi Főegyházmezejébe. Két éves katonai szolgálat után, amelyet Nagyatádon töltött, 1977-ben kezdte meg teológiai tanulmányait az esztergomi Hittudományi Főiskolán. Negyedéves teológus volt, amikor a budapesti Központi Szemináriumba helyezték.

1982. június 6-án Lécai László bíboros szentelte pappá Budapesten, a Szent Imre Plébániatemplomban (XI. kerület). A papszentelés után hatodévesként a Központi Szeminárium növendékeként folytatta tanulmányait. 1983-ban a budapesti Hittudományi Akadémián szerzett doktori fokozatot. Dolgozatának címe: A keresztés-

legy az isteni erőnyekkel kapcsolatban, a tridentini zsinat után, a 16. században került hozzá. A rózsafüzér titkainak számát is lecsökkentették 15-re, vagy minden tizednek egyetlen titkot van.

A karthauzi szerzetesek a rózsafüzérrel követték az ökszeresztény pusztai remetek szokását, akik egy-egy zoltárt együtt elmondtak, majd csendben térdeltek, és a végén az előjáró összefoglalta az egyéni imákat a „zoltárkollektával”. A karthauziak elmondták az Üdvözlégy első részét közösen, Jézus nevéhez hozzáfűzték a megfelelő titkot, és azon hosszasan egyenleg elmélkedtek, vagy inkább szemlélődtek. (Vö. Fra Angelico freskóit a firenzei Szent Márk kolostor minden egyes cellájában.) Természetesen manapság a rózsafüzért folyamatosan imádkozzuk, és a titkokról való szemlélődés csupán színezi a 10 Üdvözlégy felkiséget. De jó volna, ha tudnánk néha időt szentelni az egyes titkok hosszabb megemlékezésére, szemlélésre!

A karthauziak a titkokat (50 vagy 150) csupán ajánlották szemlélődésre. Valószínűleg Porosz Domonkos volt az, aki az 50 Üdvözlégy imát (Quinquagena) tizedekre osztotta, a titkokat hozzáadta, és elnevezte ezt az imádságot „rosarium”-nak, vagyis Mária rózsakoronájának. A titkokat latinul *clausulának* nevezték, mert ezek zárták le az Üdvözlégy imáját. A titkoknak többféle sorozatát lehet találni a 15. század karthauzi kolostorainak kéziratai között. A legtöbb 50 titokból áll, de van 150 titkot tartalmazó is.

Miklós-házy Áttila SJ püspök

Jegyzetek:

* Miller, John Desmond: *Beads and Prayers: The Rosary in History and Devotion*, Burns and Oates, 2002; Klinkhammer, Karl Joseph: *Adolf von Essen und seine Werke (Der Rosenkranz in der geschichtlichen Situation seiner Entstehung und in seinem bleibenden Anliegen). Eine Quellenforschung* (Frankfurter Theologische Studien, 13), Frankfurt, Knecht, 1972.

** Élő nyelvek is nevezik a rózsafüzért „kalapocskának” (a francia *chapelet*) vagy „rózsakalapocskának” (a holland *rozenhoedje*). □

Németh László Imre

és az eucharisztia Szent Ireneusz műveiben. 1983-1985 között káplán volt Szécsényben.

1985-1988 között a római Pápai Magyar Egyházi Intézet ösztöndíjasa. Az első tanévben levéltári kutatást folytatott a Vatikáni Titkos Levéltárban, 1986-1988 között pedig az Augustinianumban diplomát szerzett patológiából.

1988-1989-ig Esztergomban érseki szertartó, 1989-1995-ig érseki titkár, 1995-1998-ig irodavezető-titkár. Közben 1988-tól az esztergomi Hittudományi Főiskolán óradó tanár volt, ahol latint, katekétikát, liturgiát, végül patológiát tanított.

1998. szeptember 1-től a római Pápai Magyar Egyházi Intézet rektora. Ezzel egy időben Boldog Apor Vilmos és Bathányi-Strattmann László szenté-, illetve boldoggá avatásának posztulátora, 1999. december 1-től a Magyar Köztársaság Szentszék melletti nagykövetségének egyházi tanácsosa, 2000. január 29-től az Olaszországban élő magyar katolikusok lelkipásztori koordinátora, 2000. augusztus 31-től a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia római agense.

1991-ben lett pápai káplán, 1994-ben pápai prelátus.

2002-ben az Olasz Köztársaság lovagja kitüntetésben részesült.

Publikációi: Licencia dolgozata részben publikálásra került a Központi Szeminárium Magyar Egyházi Irodalmi Könyvtárában kiadványában. Doktori dolgozatának második kötete, Ireneusz „Az isteni igehirdetés feltárása” című művének fordítása pedig megjelent az Ökerezstény Irók 8. kötetében, Szent István Társulat, Budapest. Számos más fordítása is megjelent e sorozat kötetiben (vértanúakták, Tertullianus, Ciprián), valamint Carlo Maria Martini bíboros négy lelkigyakorlatos beszédét fordította magyarra. 1991-től szerkesztője a Római Magyar Dokumentumok sorozatának, amelyben szintén jelentek meg fordításai.

Tanulmányai jelentek meg az Esztergom-Budapesti Főegyházmezejé Zsinati Könyvében „Az egyházmegyei zsinat rövid története”, a Vigiliában (1998/4/247-252) „VI. Pál és Mindszenty József” és a Magyar Egyháztörténeti Vázlatokban (1999. 1-2. szám) „Mindszenty József bíboros levelei a Pápai Magyar Egyházi Intézetben” címekekkel.

Rómában minden hónap utolsó vasárnapján 11 órakor van magyar szentmise (kivéve július, augusztus, december hónapokat) a Santa Maria dell'Orazione templomban, a Római Magyar Akadémia mellett, Via Giulia 1.

Augusztus 20-án és december 26-án hagyományosan a Szent István Házbán van magyar mise 17 órakor (Via Casaleto 481).

Milánóban a hónap első vasárnapján 11 órakor van magyar szentmise a Santa Maria della Sanità templomban (Via Durini), kivéve júliust, augusztust, szeptembert és januárt.

Ezen kívül Firenzében évente négyszer, Torinóban, Genovában, Bolognában, Padovában, Catániában és Palméróban pedig évente kétszer van magyar szentmise.

Érdeklődni: Pontificio Istituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma, Telefon: 0039-06/684 2648.

Cserháti Ferenc

BÉRMÁLÁS A KASTL-I MAGYAR GIMNÁZIUMBAN

Tudom, hogy már kezdtek türelmetlennek lenni akár csak én, hisz nem sokára, július végén kezdődik a várva-várt iskolai szünet. Milyen gyorsan eltelt a tanév! Tele munkával, izgalommal és néha unalommal. De volt azért sok öröm, szeretet és meglepetés is ebben a tanévben. Különösen ezekre gondolok vissza szívesen. Mennyi jó történt velem, mennyi jót tehettem társaimnak, mennyi tapasztalatot, tudást szerezhettem az iskolában. Úgy érzem, jó volt ez a tanév, és már várom a következőt. De előtte még inkább a szünetet, a vakációt.

Hogy miért van szünet? - Talán hogy jól kitombolhassuk megmaradt energiánkat és kipihenhessük agyi fáradalmainkat. Hurrá! Végre nem kell korán kelni, dolgozatoktól rettegni! Vár a Balaton, a kerékpár túra, a jó könyv öröme. Együtt a család, és már előre örülök a közös kirándulásoknak, a vidéken töltött időnek nagyszüleimmel. A kertjük-

ben szedett gyümölcs a legfinomabb a világon! Kíváncsi vagyok, hogy Bundi megismer-e, mert sokat nőtem. Nagypapa megtanít a horgászás rejtelmére.

Milyen szép a nyár! De azért gondolkunk hálás szívvel a jó Istenre is. Minden az Ő ajándéka. Ne feledkezzünk meg az öröm és gondtalanság óráiban sem a napi imáról és a vasárnapi szentmiséről. Még ministrálni is lehet!

Élvezzük a vakációt, pihenjük ki magunkat, hogy a jövő tanév is olyan szép, vagy még szebb legyen, mint az idej.

*„Szervusz hát, iskola,
iskola udvara,
könyv, lecke, pad -
visszajön összel
új szeretettel
a siserehadd!”*

(Szabó Lórinca)

Kellemes vakációt kíván

Józsa Péter tanuló

„Minden jó, ha a vége jó!” Igaza van a shakespeare-i mondásnak, főleg amikor az eseményeket elejétől a végéig a gördülékenység jellemzi. Ilyenkor boldognak mondjuk magunkat. Én is boldog voltam, mert a 2003-ban sorra kerülő kastli bérmálás valóban gördülékenyen folyt le.

A bérmálás előtt kikérdeztem - vizsgának túlzás lenne nevezni, mert ez inkább beszélgetés jellegű volt - és aztán meg is győntattam őket. Így nemcsak tiszta öltözetben és testtel, hanem tiszta szívvel is vehették magukhoz a szentségeket. Be kell vallanom, hogy meglepett

Attila püspök Kastlban bérmál

Azzal kezdődött, hogy dr. Cserhádi Ferenc főlelkészünkkel megbeszéltük, hogy idén Kastl-ban is sor kerül a bérmálásra. Miklósházy Attila püspök meghívása órá, míg a bérmálás előkészítése rém hárukt. Meg kell említenem, hogy előttem egy évig nem volt Kastl-ban magyar katolikus lelkész és három éve nem került sor bérmálásra. Így a jelentkezők száma idén elérte az ötvenet, míg végül harminckilencen fejezték öntudattal vállalták a felnőtt keresztény élet szentségét.

Előzetes felkészítésben részesítettem őket. Mindenek előtt közvetlen baráti kapcsolat kellett kialakítanom velük, hiszen Jézus nem hivatalos szövegeket közölt, hanem barátságát ajándékozta nekünk, és az Atya meghívását közvetítette. Merem remélni, hogy ezt sikerült átélni és megértetni diákjaimmal. Az elmúlt esztendő során igyekeztem a gyerekek jó barátja lenni, és felkészítésük a bérmálásra nagy örömmel töltött el.

az izgalom, amit a vizsgázók és gyónók részéről tapasztaltam; és annak jele, hogy megvolt bennük a szentségek iránti tisztelet. Hetekkel az ünnep előtt elárasztottak kérdéseikkel: Mikor lesz a bérmálás? Ki fog bérmálni? Hogy néz ki a püspök? Fiatal vagy öreg? Honnan jön? Miért él Kanadában? Kikérdez-e majd bennünket? ...

Május 11-én délelőtt került sor az ünnepi szentmisére a kastli plébániatemplomban, ahol dr. Miklósházy Attila püspök, az „öreg” (ahogy maga mondotta a szentbeszédben) találkozott a „fiatal keresztényekkel”. Az ünnepség befejeztével aztán alkalom nyílt együtt ebédelni a püspök atyával, a főlelkéssel, a tanári és nevelői testülettel.

Mindnyájunk számára szép élményként maradt meg a kastli bérmálás. A gyerekek nem véletlenül jegyezték meg: „Atya, ugye milyen jó fej ez a püspök bácsi.” Adja Isten, hogy a befektetett fáradtság megteremje gyümölcsöt.

Becze Titusz

KRISZTUS LÉGIÓJA

Egy ismerős hívta fel a figyelmünket az „LC - Legionäre Christi” német nyelvű, negyedévenként megjelenő magazinjukra. Pár nappal később pedig személyes találkozást ajánlott Cliff atyával (a Németországban működő LC előljárója) és Martin testvérrel. Családunk nyitott volt erre a találkozásra, mivel évek óta kerestünk már egy olyan lehetőséget, amellyel gyermekeink és mi szülők is, az általános vallási gyakorláson túl, valamilyen módon tovább tudnánk fejleszteni hitünk világát.

Krisztus Légióját Mexikóváros egy bérelt házában alagsorában 1941-ben alapította meg, az akkor 20 éves Marcial Maciel és 13 fiatal növendék. Maciel atyát 1944-ben pappá szentelték. 1948-ban XII. Piusz pápa megadta a Krisztus Légiója kongregációnak a Nihil Obstatot, 1965-ben pedig VI. Pál pápa megadta a Decretum Laudis-t, így pápai jogú kongregációvá vált. Ma 18 országban vannak házai, egyetemei, templomai; közel 500 papja és 2500 szeminaristája és küsszeminaristája van. A Légió küldetése: Krisztus Országának terjesztése a társadalomban az igazság és a felebaráti

szeretet követelményei szerint, szoros együttműködésben a lelkipásztorokkal és az egyházmegyéik programjával.

A kongregációt II. János Pál teljes mértékben helyeseli és támogatja (2003. január 6-án, többek között, Brian Farrell (LC) atyát püspökké szentelte és a pápai tanácsadó testületbe is beválasztotta). Ezek ismeretében megengedték, hogy fiúnk András (16 éves) a nyári, úgy nevezett „Survival Camp im Allgäu”, (Köpfle Hütte, Balderschwang), egy olyan cserkészszerű táborban résztvegyen. Ettől a pillanattól fogva András személyes kapcsolatba került Cliff atyával és Martin testvérrel. Egy pár nappal a tábor előtt, csillogó szemekkel újságolta, hogy ő már a felső korhatárhoz tartozik és ezért megbízták, hogy mint csoportvezető munkálkodjon a fiatalabb (12-14 évesek) részvevők között.

András, az egyhetes tábor után, annak kiváló lelki és szórakozási programjairól nagy lelkesedéssel mesélt. Ott ismerkedett meg a Katolikus Ifjúsági Világháló (CYWN - Catholic Youth World Network) munkájával és csatlakozott az

ECYD ifjúsági csoporthoz (ejtsd „e-szid”, a betűk a csoport 3 fő elemét jelölik a spanyol nyelvből: nevelés, kultúra és sport). Ezek a mozgalmakon keresztül, az LC kongregáció arra törekszik, hogy a fiatalok vidám, egészséges és vonzó környezetet találjanak, amelyben személyiségük az emberi erények és értékek szerint fejlődhet.

Lányaink, Veronika (15) és Fabiola (14) szintén résztvettek egy az LC által lányoknak szervezett egy hetes nyári programon, melyről ők is hasonló lelkesedéssel és élményekkel tértek haza.

Az idő perze nem állt meg... Rendeztek azóta az őszi szünetben Wildpoldsried-ban egy falusi missziót „Voluters in Action”, amin gyermekeink is résztvettek. Ez a helyi plébános beleegyezésével történik és egy hetet arra fordítanak, hogy aktívabban bevonják a település lakóit a keresztény életbe (Biblia-quiz és versenyek díjazással, elméledések, naponta szentmise). A fiatalok, a helyi béralkozókkal együtt, csoportokat alkotva, a község összes lakóházába becsöngettek imaszándékokat kérní az esti imaórákhoz, amire az ott lakókat is szeretettel meghívták.

András közben volt egy Bad Müntertefel-i kiképzésen, amelyet a német

LC-sek az ilyen csoportvezetőknek rendeztek. Alakított egy kempteni kis ifi csoportot, Cliff atya és Martin testvér is, ahogy lehet, jelen vannak, és ott tanulnak együtt fontos dolgokról elméledni, imádkozni és az eljövő akciókat tervezni.

Tervebe vettek egy nagyobb Római utat is, amelyen az LC által Rómában 1958-ban alapított Nuestra Señora de Guadalupe, kisbaziлика rangú templomkuban és az 1990-ben felavatott felsőoktatási központjukban (Via Aurelia Antica) sok hasonló fiatalal fogni közös tapasztalatcsereére találkozni.

Valahogy, mi szülők, úgy látjuk, hogy a mai világban, ahol a média, a technikai újdonságok piaci felelősei és a fogyasztó társadalom irányítói szinte szemmel láthatóan arra törekednek, hogy hatalmukba kerítsék az ifjúság érdeklődését (perze a vásárló erejét is), kell valami más is, aminek egyensúlyoznia kell ezt a materialista tombolást. Hát akkor miért ne legyen ez a valami egy olyan mozgalomban való közreműködés, mely hitünkbeli és katolikus tradíciókból ered a Szentlélek dinamikus szeretete által. Érdeklődni lehet: Németországban, e-mail: novgermany@legionaries.org Magyarországon: e-mail: jsimoneau@legionaries.org

Marton András, Kempton

Madridi levél**ISTEN MOSOLYA**

A spanyol napilapnak, melyet olvasni szoktam, - ABC a címe és most ünnepele századik évfordulóját, - minden csütörtökön vallásos, katolikus melléklete jelenik meg Alfa és Omega címmel. Nemrégem több írás foglalkozott benne a humor kérdéssel. Igaz, hogy a vallásos, katolikus ember komoly, szigorú, nem tréfálkozik? Mások messzebb is mentek, úgy vélték, hogy „Isten nem nevet” és „a mennyország unalmas”.

Az egyik cikkirő emlékeztetett Umberto Eco nagyszerű „A rózsá nevé” című, középkori tárgyú regényére. Ebben két szerzetes, egy bencés és egy ferences vitakozik a tökéletesség útjáról. Egyikük - Aranyszájú Szent Jánosra való hivatkozással - úgy vélekedik, hogy a nevetés megrázza a testet, elfintorítja az arcot, a majomhoz tesz hasonlónvá, s azt is állítja, hogy „Jézus nem nevetett soha.” A másik szerint viszont a majmok nem nevetnek soha, a nevetés éppen az emberi értelem sajátja, hasznos lehet a rosszak megítélésére s maga Jézus használta a humort a farizeusok megzavarára és tanítványai biztatására.

Mondják, hogy Gilbert K. Chesterton megtérésében is szerepe volt a humornak. Assisi Szent Ferencet is vidám természetűnek képzelték: „Aszkéta volt, de nem komor.” A nagy író és újságíró szívesen találkozott a vitában egy viccel, adomával, s úgy gondolta, az nem tereli el a figyelmet a lényegről, az eszmészerűtől, az elviselhetőbbé teszi. Nem is beszélve arról, hogy egészségi szempontból is jó nevetni, hozzájárul a szorongás, a feszültség legyőzéséhez, s ezzel gyógyít is, megelőz is. Állítólag Róma nagy szentje, Neri Filipp kis, vicceltekkel teli könyvet szokott magával vinni. S hogy a szenteknél maradjunk, Morus Tamásnak tulajdonítják ezt a kis fohászt: „Uram, adj jó ésmétést és természetesen valami ésmétést is. Adj jó egészséget és jókedvet megörzéséhez.”

Sokan talán csak most tudták meg, hogy egy már nem fiatal, vidéki pap 168 oldalas könyvet állított össze vallásos vonatkozású viccekkel, hol egyszerűkkel, hol naivokkal, bár akadnak mélyszántók is. Hadd mondjak el egy párat közülük. Adám elégedetten él a paradicsomban, de elgondolkodik: Uram, mondja a Jó Istennek, - miért teremtetted Évát ilyen szépnek? - Azért, hogy szeresd, fiam. De miért alkottad ilyen butának? - Azért, hogy szeremi tudjon téged...

Cirkusz érkezett a községbe s gyónni megy egy artista lány. A gyónató megkérdezi, mivel foglalkozik. - Akrobata vagyok, - hangzik a válasz, s mindjárt meg is mutatja, hogyan hányja a cigánykereket, csinálja a salto mortale-t. Ennek látán összesűg két idősebb hölgy, majd kifelé indul. - Hová mennek, asszonyok, - kérdezi a sekrestyés. - A szomszéd faluba megyünk gyónni. Ez az új pap olyan furcsa penitenciákat szab ki!

Ez meglehetősen amerikai ízű, de jó. - Egy ember Istennel beszélget s megkérdezi Tőle: Igaz, hogy Neked ezer év olyan, mint egy perc? - Igen, igaz, - Akkor Neked ezer dollár annyi, mint egy dollár? - Úgy van. - Uram, tudnál kölcsönözni egy dollárt? - Természetesen. Várj csak egy percet!

Remélem, nem botránkoztattam meg senkit. Nekem tetszik az ötlet, hogy lehet Istennel együtt nevetni...

Rónai Zoltán

Köszönjük, ha megújítja
az ÉLETÜNK
előfizetését!

IMANAP**A SZLOVÁKIAI MAGYAR PÜSPÖKSÉGÉRT**

Szlovákia önállóságának kikiáltása óta a magyar katolikusok a korábbihoz hasonlóan szeretik, hogy nincs magyar püspökük. Ezért idén is - immár 14. alkalommal - megtartották révkomáromi zárandoklatukat. A belvárosi Klapkateáren a szabad ég alatt tartott misén ismét sok ezren vettek részt és imádkoztak magyar püspök kinevezéséért, valamint azért, hogy minél több fiatal magyarban ébredjen papi hivatás. A szentmisét bemutató Lénár Károly, tudos-keddi esperes-plébános Ján Sokol Ponzony-nagyszombati érsek magatartására utalva kijelentette: „A hatalom nem a földi ember, hanem Isten kezében van és ezért, ha valamennyien kitartóan imádkozunk a hazai magyar katolikus papi hivatásokért és püspököknél, az Isten akkor is meghallja fohászkunkat, ha időnként helyzetünk reménytelennek látszik.” A révkomáromi zárandoklatot

megelőzően Ján Sokol érsek jelezte, hogy rendkívüli elfoglaltsága miatt nem vállalja az ünnepeket, holott korábban nem tért ki a felkérés elől. Jól értesült források szerint ezt korábban csak azért vállalta, hogy csillapítsa a zárandoklat résztvevőit. Most úgy hírlik, hogy az érsek magyar püspök helyett egyházi helynök kinevezését szorgalmazza, mert ezáltal még jobban elodázhathatja a magyar hívek immár fél évszázados kérésének teljesítését. A magyarok 1995-ben népes zárandoklaton jártak Rómában, ahol II. János Pál pápa is fogadta őket. Az alkalomból átnyújtottak neki egy több mint ötezezer aláírást tartalmazó petíciót azzal a szándékkal, hogy igazolják, mennyire szeretnék a Szlovákiában élő magyar katolikusok, ha a Szentatya kinevezné egy magyar püspököt is lelki vezetőjüknek, aki megfelelő módon törődne az anyanyelvi hitélettel.

Vincze András, az MTT alapján

A PÁPA MÉG AZ IDÉN OROSZORSZÁGBA LÁTOGAT?

Az év eleje óta új nuncius képviseli a Szentszéket Moszkvában. Antonello Mennini érsekről úgy hírlk, messzemenő kompromisszumokra is készen áll az együttműködés érdekében az orosz ortodox egyházzal, mert egyengetni szeretné az utat II. János Pál pápa azon óhajának megvalósulása felé, hogy elzárandokolhasson Moszkvába is és együtt imádkozhasson II. Alexij pátriárkával a keresztény egység megvalósulásáért. Megfigyelők szerint csupán ezért ment bele a nuncius a lengyel állampolgárságú Jerzsi Mazur irkutszki püspök koholt vádák alapján történt kiutasításába, illetve abba, hogy az irkutszki egyházmegye élére a kazahsztáni születésű orosz Cirill Klomovicsot nevezzék ki. Ezt az engedékenységét támasztja alá az is, hogy Kasper bíboros, a vatikáni Ökumenikus Egyesztanác elnöke mintegy megkövette az orosz kormányt, illetve a moszkvai pátriárkát és ígéretet tett arra, hogy a jövőben a Szentszék az eddiginél is nagyobb tapintattal lesz az ortodox egyház érzékenységre az Oroszországban élő katolikusok körében kifejtett lelkipásztori tevékenysége során. Mintegy válaszként a Rómába látogató Kaszjanov orosz kormányfő kijelentette, hogy Moszkvában szívesen látnák a pápát és az utazásra remélhetőleg mielőbb sor kerül. A nyilatkozat alapján egyházi körökben arra számítanak, hogy a Szentatya augusztusra tervezett mongóliai látogatása előtt rövi-

den megállhat az orosz fennhatóság alatt álló Tatarsztán fővárosában, Kazánban is. Ez alkalmat szolgáltathatna az ortodoxok alighanem leghíresebb ikonjának, a „Kazáni Madonnának” a visszaadására is. A „Kazáni Madonna” kalandos úton került az 1552-ben épült kazáni székes-egyházból a Vatikánba, ahol már jó ideje a pápák magánlakosztályát ékesíti. Az ikon hazatérése kiváló alkalom lehetne II. János Pál és Alexij pátriárka találkozójára. Eddig Alexij elzárkózott ez elől azt állítva, hogy a katolikus egyház hittérítést folytat az ortodoxok körében. A pátriárka - aki szoros kapcsolatban áll Putyin elnök kormányával is - eddig eredményesen hirdette, hogy Oroszország kizárólag az ortodoxoké. Habár az orosz ortodox egyház a legnagyobb az ortodox hívek körében, a moszkvai pátriárka („minden oroszok főpapja”) csak az ötödik helyen áll a kánonjog szerinti rangsorban. II. János Pálnak az elmúlt évek során sikerült jó kapcsolatot kialakítania a konstantinápolyi, az alexandriai, az antiochiai és a jeruzsálemi pátriárkával, így Alexij elutasító álláspontja egyre tarthatatlanabbá vált.

A Vatikánban Kaszjanov miniszterelnök kijelentése alapján máris megkezdtek a Szentatya rövid kazáni meglátójának előkészítését abban a reményben, hogy ezt hamarosan egy moszkvai látogatás is követheti.

Makvári György

GRÚZIAI KAKTUSZOK**Nagyon sokat kibírnak, mégis mindig virágznak**

A hesseni rádió 2. programjában hangzott el ez a kis történet. Egy frankfurti evangélikus lelkészről mondták el. - Grúzia fővárosában, Tbilisizben járt. Utjának célja az ott újjáéledő evangélikus közösség meglátogatása volt. Ki hitte volna, hogy Grúziában a 17. századtól elneke nem telepesek, akik ott a föld termékenysége és szorgalmuk folytán jólétre tettek szert. Vallásukat és német nyelvüket a 2. világháborúig megtartották. Különbön Sztálin telepítette ki őket Kazahsztánba. Ezt a sorsot szenvedte el az akkor 8 éves Jelena is. Szülei ott haltak meg, de ő visszakerült Tbilisizbe. A frankfurti vendéget az ő hegyoldali otthonába kalauzolta el. Borzasztó nagy a szegénység Grúziában, állapította meg a vendég. Ehen is halna a lakosság, ha az 5 millió otthon élő grúz nem támogatná a 2 millió idegenben élő emigráns. Jelenának is 40 euró havi nyugdíjból kellene megélnie fér-

jével. Jelena roppant szegény konyháját függöny választja el egy világosnak tűnő helyiségtől. A beszélgetés kézzel-lábbal folyik. Jelena pár szót tud németül, valamint jobban grúzul, de legjobban oroszul. Mint csepp a tengerben tűzköröződik ebben a leghaladóbb sztálini nemzetiség politiká, amelyről annakidején annyit hallottunk. Amikor Jelena kinyitotta a függönyt, - kaktuszokkal teletömött, mindenféle maradék holmiból összetakolt hatalmas üvegház tárult a látogató szeme elé. Jelena két joghurtos pohárba földet tömődött és két kis virágzó kaktuszt adott át a vendégnek. Neki ebben a helyzetben éppen csak átvillant az agyán, hogy kaktuszt nem szokás ajándékozni. Jelena szavai azonban elhessentették ezt a gondolatot. „Nagyon sokat kibírnak, mondotta - mégis mindig virágznak...” Ez egyben a rövid rádióműsor üzenete.

Horváth Tamás, Waldalgesheim

Londoni levél**SZEBB A RÉGI? JOBB AZ ÚJ?**

Angliában arról folyik, ha nem is vita, de afféle érvelés, hogy negyvennégy évvel a régi rítusú, latin nyelvű miserend megszűntetése után, lehet-e még ma is teret adni a trident misézési formának? Azaz: forduljon-e a miséző pap a szertartás nagy részében kelet felé, mivel Krisztus, a legenda szerint, az irányban ment fel a mennyekbe, vagy álljon szembe a gyülekezettel és végezze a szertartást latin helyett a hívek saját nyelvén.

A Vatikán bevezette ugyan az új rítusú szentmise rendjét, de nem tiltja a hagyományos trident formát. Pontosabban: jelenleg a megyéspüspökök hatáskörébe tartozik, hogy adnak engedélyt ilyenre vagy sem. A püspökök javarésze azon az állásponton van, hogy a latin nyelvű misézés az avított egyház üzenetét hordozza a hívők számára, azt, hogy nem illeszkedik kellően a mai modern világba. De ez az érv talán megfordítható. Van valami felemelő abban, hogy az egyház kétezer éves, és abban is, hogy ragaszkodik bizonyos hagyományaihoz.

1988 óta működik a Szent Péter fraternitás, amely papokat képez latin nyelvű misézésre. Vajon mi lehet az oka, hogy tavaly, az itt felajánlott tizenhat helyre nyolcvanegen jelentkeztek? Liturgia-kutatással foglalkozik a Centre Internationale d'Études Liturgiques, mely intézmény elnevezésének a kezdőbetűit összeolvasva a CIEL rövidítés jön ki, amely franciául éppen „éget” vagy „mennyet” jelent. A CIEL alapítója, Loic Merian atya nem győzi hangsúlyozni, milyen ősi áhitat lakozik a trident rítusú szemü szemüben, így abban is, hogy a szertartásnak áldozat jellege van. A CIEL azt szeretné, ha a Vatikán bocsátana ki irányelvet a régi rítusú misézés engedélyezésére ügyében, és nem bízná ezt a megyéspüspökök kényére-kedvére.

Angliában azért élenkült fel az erőfolyó párbeszéd, mert ide érkezett Fernando Areas Ríjan, a katolikus világ egyetlen teljeséggel trident rítusú egyházmegyéjének a püspöke. Ez az egyházmegye az észak-brazíliai Camposban található, és a Szent-azékel 2002 januárjában kötött, különleges megállapodás értelmében, harmincezer hívevel és 26 papjával engedélyeztetett tart minden egyes templomában latin nyelvű misét. A pápai hozzájárulást a camposi katolikusok afféle csendes engedelmességgel érték el, szembeszálltak a korábbi püspökökkel, aki egyháztitai szigorral ragaszkodott az újmódi misézés bevezetéséhez. A Vatikán nem akarta elveszíteni ezt az egyébként igen jámbor közönséget és beadta a derekát. Talán azért is, mert a latint a portugálul beszélő brazilok könnyen megérthetik, s a mise menetét úgy követhetik, mintha az a saját nyelvükön folyne.

Az efféle engedékenységet a megújulásért küzdő, a hívek megtartásán fáradozó papság javarésze nem helyesli. Az az általános nézet, hogy a türelmellen szemle kizárja ugyan a drákói szigor, tehát legyen a régi rítusoz ragaszkodóknak is néhány templomuk (pl. Münchenben, Berlinben pedig éppen most tervezik ilyen templom működtetését), de hogy egész egyházmegyekéldjének az új rendtől, az legfeljebb olyan egzotikus helyeken tolerálható, mint amilyen Brazília.

Ami Angliát illeti, felmérések szerint a hívek legfeljebb mintegy öt százaléka ragaszkodik a trident rítusoz. A papok pedig sokkal nagyobb odaadással celedrálják a misét, ha saját nyelvükön szólhatnak. Persze azért Londonban is hallgatható régifajta szemü, meghozza akár minden nap, Clapham Park kerület Szent Bede templomában. Más templomokban a vasárnap délután három órai istentisztelet tridentista. Késégetlen, hogy ellentéte a misék áhitata, archaikus szépsége a pop zeneszerző melódiákkal népszerűvé tett, más hangot megütő, modern istenimádások. A korrál azonban ősi intézményeknek is haladniuk kell. Ami azután felvet liturgiai problémákat. A régmódihoz tüz-zel-vassal ragaszkodó, az ellenszegülésből ügyet kreáló Lefebvre érseket a Vatikán 1988-ban kiközösítette, de az általa alapított tridentista X. Szent Piusz rend iránt enyhül a Szentszék haragja. Elvégre csak egy az akol és egy a pásztor.

Sárközi Máttyás

SORSUNK ÉS JÖVŐNK ALAPKÉRDÉSEI KELETRŐL NÉZVE

Remélhetőleg sok olvasót elgondolkottattak az Életünk májusi számában Gy. Pethé Ferenc cikke. Látásmódját, ítéleteit Helvécia alapozta meg. A Mont Blanc magasából nézve a magyar realitás, a közállapotok, politikai erőviszonyok, küzdelmek, érthetően, sok tekintetben kiábrándítóak.

Kelet felől, a mögöttem maradt erdélyi évtizedek felől tekintve, sokminden azonban más színezetet nyer. Magam is úgy érzem: a nemzeti habitus az, amely megingott, a nemzeti tudat, amely válságba jutott. De vajon ez csak az utóbbi negyven-ötven év bűne? Gondoljunk arra, hogy Ady Endrének miért kellett ostromoznia nemzetét? A két világháború között Szabó Dezsőnek, Németh Lászlónak, Illyés Gyulának, manapság pedig Csoóri Sándornak, Nemeskürty Istvánnak, Sütő Andrásnak s másoknak miért kellett - kell riadót fűjnia? A nemzetből idegen gondolat az idők folyamán más-más formában ütötte fel fejét. A mi életünkben internacionalizmus volt a fedőneve, az utóbbi évtizedben a szociál-liberalizmus köpenyében, az egyéni szabadságjogok mindenkéül fölé helyezésével hódít teret; a nemzeti gondolat, a közösség-építés helyett a közönyt, az élvezethajhászt, az anyagiasságot avanszálja a társadalom vezérgondolataivá.

Senki nem vitatja, hogy a kommunizmus szervez, önmagából adódó fejlődésének, kibontakozásának lehetőségétől fosztotta meg a nemzetet, fizikai és lelki terrorral támadt rá. Ne feledjük azonban, hogy sorsunkat ugyanoly erőszakkal befolyásolta a nyugati világ is, amely hatalmi szóval, göggel tette csonkává az országot Trianonban és Párizsban, amely közönnnyel nézte a szabadságküzdelem vérbefojtását 1956-ban. Manapság mit tapasztalunk? „A rosszul levezényelt rendszerváltás” nem csupán a nemzet bűne és tehetetlensége.

Azt nyilván senki sem kívánta, hogy az „elődök” példájára végképp töröljünk el a múltat. Demokráciáról álmodunk, amelyben a nemzet magára talál, végre önmaga életét élheti, felvállalva, követve Kőlcsey szavait: „Hass, alkoss, gyarapíts: s a haza fényre derül!” Csakhogy a pártokat nem költői szándékok vezérik - sem itthon, sem másutt a világban -, hanem a hatalom meg-, illetve visszaszerzése; folyik mindez a demokrácia jelmezébe öltözve. Miért bukott el Antall József nemzeti országpítő gondolata? Ő komolyan hitt abban, hogy a politikus szolgálni hivatott, a nemzeti géniuszra apellált, miközben mások hatalomra törtek, önszertévedésükkel vezérelve léptek a közélet terére. A küzdelem végkimenetelében belső és külső okok egyaránt szerepet játszottak. Egyfelől a választás jogától és lehetőségeitől évtizedekig megfosztott tömeg nem értette meg, hogy most valóban maga dönthet sorsáról, útját állhatja a visszarendeződést szorgalmazó erőknél, másfelől a régi rendszerből magukat átmentő politikusok ravaszágban, demagógiában felülmúlhatatlannak voltak. De ne feledkezzünk meg arról sem, hogy nyugat kinek a pártján állt akkor s áll ma is? Mit tapasztalunk? Nekik nem a nemzet érdekei primátusát hirdető személyiségek kellene, hanem olyanok, akik szöfölgadók, akik, úgymond, nem viszik be a szomszéd államokkal folytatott vitáikat az EU-ba. Hogy az a vita a mi esetünkben az elszakított területeken élő hárommilliónyi magyarság sorsát érinti? Az őket nem érdekli, annál inkább az, hogy borítsunk fátylat a múltra, hogy feledjük azt, ami

ezer évig a miénk volt, csak azért, hogy megőrizzük a „békét”. Emlékezzünk csak, a demokrácia fellegvárának mondott USA-nak hány jó szava volt az Antall-kormányról vagy Orbán Viktor négy esztendejéről? Bizony kevés, de leginkább semmi! Annál több szónoknak, intelem hangzott el az állítólagos jobboldali veszélyről, a szerintük újra feltámadó antiszemitizmusról, arroganciáról. Hogy ma mi történik, azt mindenki láthatja...

S a jövő? Európa, ha valóban egységes akar lenni, illetve azzá válik, semmiképp sem garanciája a ma még fenn hirdetett nemzeti identitás megőrzésének. Hosszú távon olvasztótégely lesz, akárcsak Amerika, Ausztrália, ahol a bevándoroltak harmadik, negyedik nemzedéke mitsem tud, sokszor nem is akar tudni arról, hogy ősei honnan jöttek, mily történelmi, kulturális háttérrel bírtak. EU... Milyen nemzeti jövő várhat valakire is ott, ahol még ma is kétséges, hogy elfogadják és alkotmányában kinyilvánítják Európa keresztény gyökereit? Egy olyan világban, amelyben nem a szellem, nem az erkölcsi értékek, nem a tradíciók, hanem a vagyonsodás, a meggazdagodás, az érvényesülés, az önos haszon jelentik az élet vezérfonalát, ott igazán érvényesül a marxista elv: „a lét határozza meg a tudatot”. Ez akkor is igaz, ha számtalan ellenvéleményt lehet idézni. A szabad munkaerő-vándorlás nem vezethet egy új Babelhez, az interperszonális kommunikációban összhangnak kell lennie, s bizonyosan nem a magyar, a szlovák, a lett lesz az a nyelv, amely dominánssá válik. Ha nekem tudnom kell angolul, mert a bank, a számítástechnika, a kereskedelem ezen a nyelven kommunikál, akkor szükségem lesz-e arra, hogy a lelkem megmártózzon Petőfi Sándor költészetének világában? Esetleg annak erejéig, hogy a jól fizetett külhoni munka után egy pohár bor mellett, eldudoljam magamban: „Oly távol, messze van hazám...” A kinn születendő gyermekem erre csak annyit mond majd: az öreg nosztalgizál. Többek közt ezért sem mondhatjuk azt, hogy az EU-ba jutás csak előnyök, hátrányok mérlegelése.

Erdélyben az anyanyelvi kultúra, a történelmi magyar egyházak valóságos végvári erődítményei voltak a megmaradásnak. A nemzetiségi elnyomás legkegyelmesebb időszakában is éltették a reményt az emberben. Magyarország - Illyés Gyula szavaival: „haza a magasban” - a vágyott szülőháza volt, a magyar történelem és irodalom megannyi szál, amely megcsontkítva, szocialista voltában is a tizenötmilliósi nemzet nagy családját jelentette. Szimbólum volt, amely mélyen beágyazódott a lélekbe, ideál, amely bennünk is éltette a reményt: „lesz még egyszer ünnep a világban”. A templom, az egyház nem csak reményt és vigaszt nyújtó édesanyaként ölelt magához, hanem tényleges közösségformáló és megtartó tényezőként, melyen a sátán hatalma sem fogott ki. Szomorú látni, hogy Magyarországon a nyolcvankilencvenes politikai fordulat azonban nemcsak az ön-építkezés, a keresztény családeshemény védelme, az újraevangelizálás terén támasztott új kihívásokat, hanem a szociál-liberális hatalom egyházellenes intézkedéseivel - lásd az egyház-támogatási rendszer körüli nemtelen vitát, az egyház önálló, sajátjogú szociális-egészségügyi intézményfenntartása elleni támadásokat - való küzdelemben is.

Itt ma nem divatos nemzetben gondolkodni, sőt káros is, hisz rögtön jobboldaliktól aposztrofálják az embert. Nemzeti közösségről, nemzeti felelősségről

APPONYIRA EMLÉKEZVÉN

Apponyi Albert 1933-ban halt meg a Népszövetség színhelyén, Genfben, 87 éves korában egy váratlanul fellépett kétoldali tüdőgyulladás következtében. Halála példa nélküli gyászba döntötte a csonka-országot, amely éppen ezekben az időkben a „Justice for Hungary” naiv reményével - lord Rothemere propagandájába bízakodva - hitte Trianon revízióját. Egyöntetű volt a felfogás, hogy Apponyi grófban a magyar nemzet egy makulátlan jellemű államférfiút veszített el, akire politikai ellenfelei is feltekintettek. Nemcsak azért, mert Apponyi gróf egy fejjel mindenkinél magasabb volt. A bibliai prófétákra emlékeztető férfiú, a régi magyar nemesek méltóságával, polihisztorokra jellemző egyetemes műveltségével, lebilincselő szónoki képességével, de főként kikezdetetlen jelenségiségével megtestesítette azt a közéleti embert, akit már kortársai is a magyar nép érdekeitől küzdő, a napi politika szűk horizontján túltekintő, lényeglátó államférfiúnak tisztelték.

beszéli? Bár ma is élnek egyszerű emberek, tudósok, művészek, gondolkodók, akik közösségi felelősségüket kívánják tudatosítani, gigászi küzdelmet folytatnak azért, hogy önmaguk értékeinek megőrzésére, gyarapítására biztassanak - küzdelmük, harcuk, intő szavuk korántsem éri el a kívánt eredményt. Túlharcolja azt a profitorientált, a szubkultúra gerjesztőjévé és terjesztőjévé szegődött vagy a hatalom janicsárjaiként regnáló média. A tömegnek a nyugatról importált bigbrother, valóvilág, a különböző beszélgetőműsorok kellenek, amelyek „feledtetik” az élet gondjait, magukkal sodornak, miközben nem veszik észre, hogy elvesztik emberi méltóságukat, hisz épp azt rombolják le bennük, ami a legszentebb volt, ami az élet teljességét jelentette számukra: a hitet Istenben és önmagukban, a hitet a családban, hitet a nemzetben. A gyermekáldás, a tiszta erkölcs csodálatossága és öröme helyett az élvezetközpontúságot propagálják, a könnyűdrugek engedélyezését szorgalmazzák, elhallgatva, leszólva mindazt a szépet és jót, amely emberré tesz bennünket, méltóvá ahhoz, hogy valóban Isten gyermekeknek tekintsük magunkat. Másokért élni, a közösség, a nemzet jövője iránt felelősnek lenni - idejélt múlt gondolat azok szemében, akik a személyes névmások közül csak az ÉN-t tanulták meg, s épp ezért nem kell nekik semmi, ami „önmegvalósításuk” útját állja.

Lehet, hogy az Alpok ettől a pusztító sodrástól megvédik a háromnyelvű, de egyszívű országot, Helvéciát, de az a Pannon síkságon mérhetetlen pusztítást végz. A székelvélről hideg teleken a Kárpátok szorosain keletről betörő Nemerem nem okoz oly dermedést, mint ez a nyugatról ránk zúduló lélekcsontkító áradat. Mi a legszomorúbb? Vevők vagyunk rá. Bár adva van a választási lehetőség, mi pedig a rosszat választjuk. A bulvárlapok, a sztorimagazinok virágkorukat élik. A szellem napvilágát hirdetők, a nemzeti kérdéseket felvető lapok, folyóiratok alig élnek. Felborult a világ rendje. Hittük volna valaha is azt, hogy az egyházak hirdetések útján taborozzák a jövőnd papokat, hogy Magyarország lassan missziós területté válik?

Magyar sorskérdések. Rettenetesen súlyosak. Rajtunk múlik, hogy megbirkózunk velük, vállaljuk és hordozzuk a terhet, vagy: elveszünk, 2020-ban - mondjuk - nyolcmillióan leszünk... És 2050-ben? És 2200-ban?

Máriás József, Nyíregyháza

A családi legenda szerint Apponyi mint gimnazista „deák” édesapja, gróf Apponyi Györggyel, a rendi Magyarország utolsó kancellárjával meglátogatta Széchenyi Istvánt Döblingben. Az akkor már beteg legnagyobb magyar az Ovidiuszt hibátlanul szavaló ifjúnak fényes jövőt jósolt. A klasszikus antik nyelveken kívül (ó-görög és latin) Apponyi hat modern idegen nyelven beszélt anyanyelvi szinten. A bölcséleti, közgazdasági, jogi tudása mellett alapos, átfogó zenei és szépművészeti ismeretekkel rendelkező fiatal gróft 26 éves korában választották első ízben parlamenti képviselővé. Híres szűz-beszédét a hazatérés gondolatával foglalkozó Liszt Ferenc számára alapítandó Zeneakadémia tárgyában óriási lelkesedés közepette mondta el.

Mindig felelősségtől áthatott közéleti tevékenységében Széchenyi, Deák és Eötvös szemlélő tudomással vette, mint átmeneti megoldást, a 67-es kiegészítést, de a monarchiai Magyarország intézmény-rendszerét következetesen nemzeti tartalommal akarta megtölteni. Nem felszínese, nemzeti színű magyarkodás volt ez, hanem a magyar századokból hitelesített - identitás - tudat.

De az utolsó trianoni nemzedékek inkább arra az Apponyi Albertra emlékeznek, aki áldozatos életével és munkájával 1920. január 16-án megkísérelte a minden logikát nélkülöző, igazságtalan trianoni békediktátum tervét egy klasszikus, drámai hangvételű, a nagy-antant politikusait is megdöbbentő retorikai teljesítménnyel legalább olyan értelemben módosítani, hogy a lecsatolandó területek népessége népszavazás formájában dönthesse el hovatartozási szándékát.

Apponyinak ez a franciául elmondott beszéde a francia delegátusok egyikét annyira megérintette, hogy a francia diplomata a következő megjegyzést tette: „Ki ez a férfi? Ilyen csodálatos, szépen mi franciák sem tudunk beszélni!” (Hiteles feljegyzés!)

De - sajnos - érvelési, feltűnést keltő francia ékesszólása nem tudták a Benes és Masaryk által félrevezetett antant diplomátákat: Lloyd Geaugot vagy a magyar gyűlölő Clemançaut érdemileg befolyásolni és a már kézsre fogalmazott békediktátum igazságtalanságáról jobk belátásra bírni.

Apponyi élete végéig küzdött Trianon revíziójáért, főleg a Népszövetség adta lehetőségei keretei között. De a „Justice for Hungary” jogos követelése még a mai napig sem hozta meg az eredményt. Trianon, a XX. század történelmének legkirívóbb tévedése eleve önmagában hordta büntetését. Az utódállamoknak el kellett szenvedniük a megbillent európai egyensúly következményeként előbb a német náciizmust, majd megtapasztalhatták a világbolsevizmus ürügye címén a pánszláv törekvések örületét - sajnos velünk együtt! Józan határkiigazítás, területi revízió ma már alig lehetséges. Hogy az EU-ban érvényre jutnak-e a - sajnos - erősen fogyó magyar kisebbségek jogai az utódállamokban? Ki tudná ezt ma megmondani. De az ún. státustörvény körüli huzavona a szlovák és román diplomácia rossz lelkiismeretre vall.

Egy bizonyos: 70 évvel halála után is felmagasl Apponyi Albert emléke, emberi és államférfiúi nagysága, szálfa alakja, mint egy eleven lármafa, örök mementó! Szellemi és politikai hagyatéka pedig követésre méltó példa minden magyar nemzedék számára.

Gy. Pethé Ferenc, Badacsony

ERDŐ PÉTER A RÓMAI MAGYAROK KÖRÉBEN

Erdő Péter prímás, érsek május 17-én a Santo Stefano Rotondóban olasz nyelvű misét mutatott be Míndszenty József bíboros halálának évfordulója alkalmából. Szép számmal vettek részt a szentmisén a római magyarok, papok, szerzetesek, és papnövendékek is. A koncelebrálók között volt Vigano Carlo Maria vatikáni püspök az Államtitkárságról, Erdődi Gábor, szentszéki nagykövet, Szőke János a boldoggá avatási ügy viceposztulátora, valamint P. Gerwin Komma, a Germanicum et Hungaricum rektora. A szentmise végén Németh László, a Pápai Magyar Intézet rektora, római magyar lelkész köszöntötte meg Erdő Péter prímás, érseknek, hogy elvállalta a szentmise bemutatását és jelenlétével bátorítást adott azoknak, akik a mártírsorsú bíboros boldoggá avatási ügyén dolgoznak.

Itt jelezzük, hogy a Santo Stefano Rotondo május végén restaurálások miatt határozatlan időre bezárt, így nem látogatható.

Németh László, Róma

VERSMONDÓ VERSENY PÁRIZSBAN

Május 18-án ünnepélyes alkalomra gyülekeztek a Párizsi Magyar Katolikus Misszióban az érdeklődők, valamint az ünneplőbe öltözött, kissé lámpalázás fiatalok: immár második alkalommal rendezték meg a Petőfi Sándor Versmondó Versenyt. A katolikus misszió nem titkolt célja, hogy ezzel az évente sorra kerülő alkalommal hagyományt teremtsen: a diaszpórában élő, másod-, harmadgenerációs magyarság anyanyelv iránti hűségét, igényességét, versszeretetét ápolja, lehetőségét adjon ifjú tehetségek bemutatkozására.

Idén ünnepeltük Petőfi Sándor születésének 180. évfordulóját. Nagy költőnk előtt tisztelegve a két vers közül, amellyel kiálltak versennyőnk, egyiket az ő művei közül választották, a másik szabadon választható volt bármely magyar költőtől.

A zsűri ismert, közmegebecsülésnek örvendő személyiségekből állt: A. Szabó Magda, a Párizsi Magyar Intézet igazgató-helyettese elnököl, tagjai voltak: Dekák Huba, a párizsi katolikus misszió iskolájának igazgatója, Varga Kata, Párizsban élő színművésznő, Gonthier Anna hitese tolmács, irodalomtörténész és Fasangné Várady Zsuzsa, a magyar Unesco-képviselő nagykövetének felesége, fordító.

A versenyzők többsége a 9-14 év közötti korosztályból került ki, de 18 éves jelentkező is volt. Tréfás, vidám versek mellett elhangzott nagyobb lélegzetű mű is, mint pl. Arany János: A walesi bárdok című költeménye. A verseny győztese Somogyi Bálint 12 éves diák lett. A Magyar Intézet különdíját kaphatta egy olyan versenyző, aki nem anyanyelvi környezetben sajátította el a magyar nyelvet, ez a szerencsés ifjú Katona Sándor 9 éves párizsi tanuló lett.

Örvendetes dolog, ha anyanyelven rendezett kulturális összejövetelei nemcsak az emigráció idősebb tagjainak vannak, hanem leszármazottaiknak is, hiszen a cserkészélet mellett az ilyen jó hangulatú alkalom is a közösségi szellemet erősítik.

Dobri Márta

Kéziratokat, fényképeket
nem örzünk meg,
nem küldünk vissza.

A szerkesztőség

MEGÚJULT LÉLEKKEL

Hagyományosan „Európai Magyar Papi Konferencia” néven május 5-8. között Gössweinsteintban (Németország) tartották évi gyűlésüket a Nyugat-Európa országaiban élő és működő katolikus magyar lelképásztorok. A konferenciát dr. Miklós-házy Attila SJ, a nyugati magyarok püspökének elnöke alatt tartották, melyet dr. Cserháti Ferenc, a Né-

A pap, mint a plébániai közösség pásztorja és vezetője című dokumentum irányelveinek a követése és megvalósítása azonban a gyakorlatban új értelmezést és megfontolást tesz szükségessé a missziós központok számára. Ugyanis a migrációban és a szétszórtságban dolgozó lelképásztorok életéhez és munkájához éppen az együtt

A nyugat-európai magyar papi találkozó résztvevői. Felső sorban (balról): Bereczki Béla (Schwaig, Németország), Bagossy István (Münster, Németország), Hegyi György (Bécs, Ausztria), Magda Szilveszter diakónus (Innsbruck, Ausztria), Németh László (Róma, Olaszország), Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok püspökének európai megbízottja (München, Németország), Miklós-házy Attila SJ, a külföldi magyarok püspöke (Scarborough, Kanada), Molnár Ottó (Párizs, Franciaország), Fülöp Gergely (Lyon, Franciaország), Szabó Ernő (Linz, Ausztria), Szabó József (Karlsruhe, Németország), Gegő István diakónus (Tübingen, Németország), Merka János (München, Németország), Takács Pál (Frankfurt, Németország). Alsó sorban (balról): Thorday Attila (PPKE Hittudományi Kar, Budapest), Gyúrás István SJ (Stuttgart, Németország), Lukács József (Köln, Németország), Popa Péter (Fribourg, Svájc), Vizauer Ferenc (Zürich, Svájc), Hatzack Ildar diakónus (Türkheim, Németország).

metországi Püspöki Konferencia magyar delegátusa - a külföldi római katolikus magyarok püspökének európai megbízottja, rendezett és vezetett. A konferencia meghívott vendége Prof. Thorday Attila, tanszékvezető egyetemi tanár, volt, aki a Klérus Kongregáció „A pap, mint a plébániai közösség pásztorja és vezetője” című dokumentum irányelveit ismertette, illetve annak segítségével és felhasználásával keresett új pasztorációs lehetőségeket és utakat. Az előadó, a Klérus Kongregáció instrukciója alapján, három főkérdés köré építette fel mondanivalóját: - az intézményes papság, illetve a papi élet identitása; - papi szolgálat; - a papi élet egysége.

- A papi élet identitása Krisztus személyében van. A pap Krisztus misztériumát mutatja be és adja a kis, illetve a családi, a plébániai közösségek és a világ javára.

- A pap szolgálata az áldozatbemutatás és a szentségek szolgálata a liturgiában, valamint a lelképásztori segítségnyújtásban bontakozik ki.

- A papi élet egysége minden időben a lelképásztori szeretetből fakad, mely a józan imádságos életből táplálkozik. A pap így szenteli meg önmagát, másokat és környezetét.

A plébániai közösség pásztorának és vezetőjének - tehát a pap - életét napjainkban számos probléma fenyegeti, így például: - a testvériség hiánya, - a papi képzés hiányosságai, - az askézis iránti bizalmatlanság, - a hit megfoghatóság. A kihívásokra adott pozitív válasz, és a feladatok gyakorlati megoldása elsősorban a családok egymás közötti kapcsolatainak az erősítése, a büntudat elmélyítése s ennek következtében a szentgyónás kegyelmi hatásaiban való részvétel, a papi hivatás ébresztése és felszítása. Mindezt azonban kézzelfogható módon az Egyház négy alapvető tevékenysége foglalja össze, és egyben határozza meg: a communio, liturgia, evangelizáció (martyria), és a diakónia (caritas, illetve szociális segítségnyújtás).

elő, dinamikus plébániai közösség hiányzik. Mindez a régi s új elvek kidolgozását teszi szükségessé a misszióban működő lelképásztorok számára.

A Nyugat-Európa országaiban élő magyar katolikusok és a lelképásztorok szervezetének helyzete - rövid összefoglalásban - a következőképpen néz ki 2003 első felében: A magyar katolikusok száma összesen: 93.305-95.845. Az aktív lelképásztorok száma összesen: 38, akik fő-, illetve mellékfoglalkozásban látják el a magyar hívek lelkigondozását (a mellékfoglalkozás itt azt jelenti, hogy egyes papok vagy külföldi egyetemeken tanulnak tovább, vagy német plébánia vezetésével a magyar hívek szolgálatát is el látják). Részben érdekességként, részben súlyos kihívás és feladatként jegyzem meg, hogy a 38 plébános évente - Nyugat-Európa különböző városaiban - összesen 143 helyen mutat be szentmiséket.

Miklós-házy Attila püspök atya mind a koncelebrációs szentmisén, mind az előadások és megbeszélések alatt II. János Pál pápa Eucharisztia-ról szóló enciklikájára hívta fel a lelképásztorok figyelmét: Az Oltárizsentség ünneplése a közösségi élet központja. A jelenlévő Úr Jézus személyes és közösségi életünk táplálója és ereje. Emellett a testvériséget és összetartást, illetve az egymásra figyelésre buzdította a lelképásztorokat, s rajtuk keresztül a híveket.

A konferencia résztvevőit meglátogatta Wolfgang Miehle, a Német Püspöki Konferencia nemzeti igazgatója és ismertette a püspöki konferencia tavaszi ülésén elfogadott új irányelvek fő pontjait a németországi idegen nyelvű lelképásztori szolgálatra vonatkozóan.

A konferencia megszervezéséért és vezetéséért külön köszönet illeti Cserháti Ferenc atyát, a Németországi Püspöki Konferencia magyar delegátusát - a külföldi római katolikus magyarok püspökének európai megbízottját.

Sz. Rencsik István

ÜLÉSEZETT A MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KONFERENCIA

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) 2003. június 3-5. között megtartotta rendes nyári ülését. A tanácskozás kezdetén a testület ünnepélyesen köszöntötte a legutóbbi hetekben nyugállományba vonult tagjait, Takács Nándor volt székesfehérvári megyéspüspököt és Keszthelyi Ferenc volt váci megyéspüspököt. A Konferencia ugyancsak üdvözölte a két újonnan kinevezett megyéspüspököt, Spányi Antalt és Beer Miklóst.

A Konferencia új tagokat választott az MKPK püspöki bizottságaiba, a nyugalomba vonult püspökök helyére. A Teológiai Bizottság élére Erdő Péter érsek, a Katechetikai Bizottság élére Bíró László, a Karitás Bizottság élére Spányi Antal és a Megszentelt Élet Bizottság élére Várszegi Asztrik püspök, főpapát került. Az Országos Lelképásztori Intézet főtákará, Györgydeák Márton lelkipásztori elfoglaltsága miatt felmentését kérte, utódaként a Konferencia Nobilis Máriai tőkölí plébánost nevezte ki.

A Testület újabb öt évre titkárává választotta Veres András püspököt.

A tanácskozás fő témájaként megvitatott kérdéskörrel, a külföldi magyar lelkészek helyzetéről Miklós-házy Attila, a külföldi magyarok püspöke tájékoztatta a Konferencia tagjait. A tanácskozás folyamán a püspökök megneveztek azokat a városokat, amelyekben tartosn szükséges a katolikus lelkészek fenntartása.

Püspöki Konferencia sajnálatlaltal értesült arról, hogy az elmúlt héten az Európai Konvent előterjesztette az Alkotmány-tervezetet, amelyből - a rendkívül sok javaslat ellenére - kihagyták az Isten személyére és a keresztény értékrendre történő utalást. Ez a tény azért is sajnálatos, mert a dokumentum különben történelmi utalás Európa kulturális gyökereire, ezen belül a görög és római tradíciókra, majd pedig a felvilágosodás szellemiségére, de az Alkotmány-tervezetben semmiféle hivatkozás nem szerepel a keresztény értékrendre.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Városligeti fasori központjában sajtótájékoztatóra került sor. A Konferencia munkájáról Veres András püspök, titkár tájékoztatta a megjelent újságírokat. (MK)

Magyar zarándoklat Máriacellben

A szokásos évi magyar zarándoklat Máriacellben szeptember 20-21-én lesz. A zarándoklatot vezeti dr. Erdő Péter prímás, esztergom-budapesti érsek.

Programja:

Szeptember 20-án, szombaton 16.45-kor ünnepélyes bevonulás a bazilikába. A zarándokok köszöntése után szentmise a plébániai attemplomban. A szentmisét mondja és azon prédikál P. Kúhár Ede benecés atya. 20.00 órakor gyertyás körmenet.

Szeptember 21-én, vasárnap 10.00 órakor ünnepélyes püspöki mise prédikációval. 14.00 órakor búcsú-ájtatosság ünnepélyes kivonulással a bazilikából.

Szállás és egyéb problémák megoldásában forduljunk P. Kúhár Ede OSB atyához. Címe: Benediktiner Superiorat, A-8630 Mariaszell, Tel: 0043/3882/2595 (-38-as mellékzárattal).

Szeretettel várunk mindenkit.

Msgr. Valentiny Géza,
ausztriai főlelkész

A KORELNÖK HALÁLÁRA

Emlékezés dr. Varga László keresztény politikusra

Ember-sorsunk a romlásnak indult gyönyörű zöld planetán, az eredeti bűn következtében, ab ovo el van jegyezve az elmúlás megfellebbezhetlen tényével.

A középkor egekbe néző áhíta falgalmazta meg klasszikus rövidséggel a faktumot: „Mors certa, hora incerta!”

A gondviselő Isten meghagyta az embernek az ars vivendi, a hogyan élés szabadságát, de nem az ars moriendi jogát, ami beletartozik abba az életünket körülkerítő sok és nagy „misterium iniquitatis”-ba, amit Dante, a középkor zseni költőjének elég profánul hangzó, „Divina commediájá”-ban írt meg irodalmi szépségű, örök érvényű klasszikus formában.

A magyar köztudat Matuzsálem-korú nagy halottjának is megadatott az ars vivendi isteni ajándéka. A 93 éves korában elhunyt Varga László termékeny áldozatos életéből nem hiányzott a „vallis lacrimarum”, az emberi élet sok-sok drámája, de sikere és eredménye sem. Két ízben is korelnöke volt a Duna-parti magyar parlament immár 100 éves múltja visszakétként, egyedülálló szépségű Házának.

A keresztény-polgári politika legendába kívánczó nemes, színes egyéniségét, a Demokrata Néppárt (Barankovics-párt) országgyűlési képviselőjét, a nemzeti emigráció fáradhatatlan harcosát, példátlan önzetlenségét és tettekben megnyilvánuló, emlékedett szellemű patriotizmusát, az utókor magyar történezei, és erről meg vagyok győződve - megtisztelik Varga Lászlót az „államférfi” attribútumával. A magyar országgyűlés, „Annalesei” őrzik az utókor számára a klasszikus retorika szellemében fogant két emlékezetes megnyitó beszédének szövegét és természetesen még politikai ellenfeleitől is mindig nagy figyelemmel kísért magvas parlamenti megnyilatkozásait. Varga László magas kora ellenére, szellemi kapacitásának teljes birtokában, közmondásos emlékező tehetségével, a magyar parlament legjobb hagyományainak szellemében, jogászai szakértelemmel és mindig tárgyilagosan szólt meg.

Mélyen vallásos katolikus szülőök gyermekeként korán kialakult benne, a felebarát szeretetből adódóan, a szociális érzék és a közösség iránti felelősség. Már fiatalon, diák korában tevékenyen részt vett a keresztény munkásifjúsági mozgalmakban. Később az egyházközösségi EMSZO és a P. Kerkai Jenő jezsuita alapította hatalmas KALOT mozgalmakban is. Varga László az ügyvédi pályát választotta. Ebben a sors - mondanám a gondviselészzerű szerepben vállalta a háború befejezése után azoknak a magyar hazafiaknak jogi védelmét, akiket a bosszúállás, a cinikus kommunista erők az állítot az avatlan „népbíró-ság” elé a vádlottak padjára „háborús bűnösöként”. Varga László ügyvéd jogilag, a keresztény szolidaritás szellemében emberi humanitásból hihetetlen bátorsággal védte a legtöbb esetben teljesen ártatlan vádlottakat. „Kérem a vádlott felmentését!” Ez volt Varga ügyvéd követelése minden ún. kirakatperben.

Később - már az emigrációban e címmel megjelent nagyszerű könyvében drámai módon leplezi le a kommunista jogtörpás üzemeltet. Következetes német-náci ellenes kijelentése miatt Szlási dicstelen uralma alatt letartóztatják. **Besorolták abba a nyilas-ellenes csoportba, amelyik Bajcsy-Zsilinszkyt vitte Sopronkőhidára, ahol a közeleli férfiút a nyilasok kivégezték. Az utolsó pillanatban azonban dr. Cseh Jenő ügyvéd barátjának sikerült Varga Lászlót és barátait kiszabadítani.**

Még a II. világháború befejezése előtt Varga László ügyvédi irodájában megalakult a keresztény világnézeti Demokrata

Néppárt. Az orosz megszálló hatóságok Rákosi intervenciójára a DN indulását nem engedélyezték. 1947-ben azonban a nagy hirtelenül kiírt híres-hírhedt kékcédulás választáson a Demokrata Néppárt indulhatott és a Pfeiffer-féle függetlenségi párttal hatalmas győzelmet aratott.

Egy keresztény-polgári koalíció a Kéthly-féle kommunistaellenes szoc-dem párttal - elméletileg lehetséges is lett volna. Rákosi valahogyan összeférelte a koalíciót és a még Moszkvában megírt politikai forgatókönyv alapján megkezdte Magyarország belsevizálását. Varga László országgyűlési képviselőként bátor következetes parlamenti beszédeiben leleplezte a kommunista diktatúrára berendezkedő kommunista pártot.

Emlékezetes marad számunkra a bátor beszéd, amelyben dr. Varga Mateovics Ferenc pécsi ügyvéd, képviselőtársunk elröplését tette szóvá. Sajnos a mai nemzedékek erről vajmi keveset vagy semmit sem tudnak - az AVO Mateovics képviselő mentelmi joga lábál tipporásával rabolta el és az ígéretes nagyetelenségű politikust 19 évi börtönre ítélte. Fizikai és szellemi roncsként még megérette a rendszerváltozást, de ez a ragyogó szónok már egyetlen-egy ép mondatot sem tudott megfogalmazni.

1948 nyarán folytatódott a látványos kirakat-perék és a kommunista sajtó egyre kíméletlenebbül támadta Mindesztény bíboros, hercegprímás.

Varga László minden bátorsága ellenére a valóság érzékű ember volt. Kiderült egyértelműen, hogy a Jaltában hozott világhatalmas Berlinben, illetve Potsdamban a SZU és az USA véglegesen parafálták. Ebben a helyzetben már nem volt lehetőség az alkotmányos demokrácia keretein belül a nemzeti függetlenségért, az emberi szabadság jogok érvényesítéséért küzdeni.

Varga László 1948 őszén drámai körülmények között emigrált. Rövid svájci tartózkodása után soron kívül beutazt nyert az USA-ba. Először az Amerika Hangjánál dolgozott, majd megszerezte az amerikai ügyvédi diplomát. A levert és cserbenhagyott 56-os októberi nagy magyar nemzeti felkelés után az NSZK-ban, majd a Nemzetközi Jogászok Szervezetének keretén belül, nemkülönben nagy nemzetközi kapcsolatairól, heroikus küzdelmet folytatott Magyarországon és a többi közép-kelet-európai ország függetlenségéért. A keresztény demokrata Varga László 85 évesen hazatért és ismét páratlan lendülettel, önfeláldozó módon belevetette magát a közéletbe. Harrach Péter a gyászbeszédében úgy jellemezte Varga Lászlót, mint akit politikai hitvallásában az igazság, a szociális igazságosság és az emberi méltóság elvei vezéreltek. A temetési szertartást Erdő Péter prímás, esztergom-budapesti érsek vezette, aki gyászbeszédében kifejezte, hogy Varga László egyszerre volt a példázat és a példakép embere. Az Országgyűlés nevében Szili Katalin (MSZP), a hajdani Néppárt részéről emigráns sors-társa, Kovács K. Zoltán, míg a KDNP részéről Semjén Zsolt méltatták az elhunyt politikusi érdemeit. Figyelemre méltó beszédet mondott a sírnál Orbán Viktor, aki egy ragyogó metaforában így jellemezte Varga Lászlót: „Hitvallásod, kisugárzásod, lendületed, erkölcsöd és helytállásod mint egy gyertyáról gyertyára átlóbbanó fény, amely sokfelé osztva még sem kevesebb, csak több lesz mind!”

Az elhunyt parlamenti korelnököt Barankovics sírja mellett temették el, ahol ekkora gyászoló sokadalom régen nem volt a Kerepesi Temetőben.

Gy. Pethe Ferenc,
v. Demokrata Néppárti országgyűlési képviselő,
Badacsony

A KÉK BÚZAVIRÁG

A „Virágos könyv”-ből

Őt igazán nem kell bemutatni. Úgy tartozik a magyar nyárhoz, mint gémeskút a pusztához. Vasúti töltéseken, gabonabúzáknak, dűlfutak mentén, a felkínálkozó, harsogó pipacsok társaságában például tartózkodásával tűnik ki. Nem kellett magát, nem akar mindenáron tetszeni, sikert aratni: ártatlan lányszemekkel csodálkozik a világba. Hamisítatlan ékszer ő sok talmi csillogás közt. És olyan, mint egy kitűntetés: Kécsillag Érdemrend.

Érdemes tudni róla, hogy nem jövevény nálunk, hanem őslakos, benntülsült európai. A legnagyobb nemzetségbe, a „fészkek” közé tartozik, „szűkebb” családjá is mintegy 500 fajtát számlál. Van köztük fehér virágú, halványkék, sötétlila, rózsaszín, piros színű, sőt, tarka virágú is: valamennyien tudós nevükön „centaurea”-k, újmagyar nevükön: „imolák”. De közülük csak a Centaurea cyanus, az ismert kék virágú lett közkezdvelt. Megkülönböztető jelzője, a „cyanus” kéket jelent. Más nem is jellemezhető jobban! A sokféle kék: azúrkék, poroszkék, ultramarin-, indigó-, párizsi, türkizkék mind oldottabbnak, sápadtnak látszik a búzavirág intenzív kéksége mellett. Nem csoda, ha valamikor festékkészítésre használták.

Nevét már az első magyar botanikusok feljegyezték, bár Beyehe István 1583-ban megjelent „Nomenclaturá”-jában egyszerűen csak „kékvirág” a neve. De a későbbiekben már, így Melius Juhász „Herbarium”-ában, Lippay János „Posoni kert”-jében mai szóalakjában jelenik meg.

Szépségét, mint a legtöbb virágét, a lo-

vakgor fedezte föl. A szabad természetből akkor ültették át díszkertekbe, ott virultak halvány arcú várúrnök öröme. Különben a koszorúkötés és bokréta-készítés is a lovagi élet szokásaihoz tartozott: az előkelő hölgyvilág körében - akárcsak később a polgári rokoko s biedermeier korban - afféle játékos időöltés, társasági szórakozás számba ment. S hogy nálunk milyen régi szokás búzavirágból fenni koszorút, arról egyik legősebb s legszebb népballadánk tanúskodik. Ismeritek:

*Júlia szép leány egykoron kimene
Búzavirág-szedni a búzamezőbe,
Búzavirág-szedni, koszorúba kömi,
Koszorúba kömi, magát ott múlatni...*

Van egy késő középkorból való énekünk, a „Virágok vetélkedése” (6sorrása egy IX. századi latin vers), s ez arról szól, hogy három virág: a búzavirág, a szőlővirág s a szegfűvirág egymással azon verseng: melyikük a legszebb, a legkülönb? A szegfű azzal dicsekszik, hogy őt a legények csokorba kötik és kalapjuk mellé tűzik; a szőlővirág azzal, hogy belőle lesz Jézus vére; míg a búzavirág így kérkedik:

*Szשבh vagyok, jobh vagyok anvnyiban náladnál,
Engemet leszednek s az olárra tesznek,
Nekem mind azt mondják: ez a Krisztus teste.*

A „Virágok vetélkedése”-nek sokféle változata élt országszerte. Egyik szép hajtása a szentiváni tűzgyújtás szokás énekeket maradt ránk. De ott a búzavirágot és szőlővirágot legyőzi a viola, „a szerelem virága” - „kivel lányok dicsekednek”. Szóval a vetélkedés pogányul végződik...

Szamosi József

Miért utazik annyit a pápa?

A fenti kérdésre Etcheharay bíboros egyszerű választ adott: „Hogy elmondja a világnak, nincs mitől félni, s hogy tárgyalják ki a kapukat Jézus Krisztusnak.”

II. János Pál pápa horvátországi látogatásai összesen 572 napot (egy évet és hét hónapot) töltött Olaszországon kívül. A pápa útjai során nemcsak bátorít, valamint látogatásával mintegy megjutalmazza a hívó közösségeket, de párbeszédet is kíván kezdeményezni a világ összes kultúrájával, mondta Roger Etcheharay bíboros.

„Szent Péter utódja magát egyben Szent Pál követőjének is érzi, mint azt saját maga is bevallotta 1980 májusában afrikai útja során” - folytatta a bíboros. Annak idején ezt mondta a pápa: „Néhányan Európában úgy vélik, a pápának nem kellene utaznia. Maradjon csak Rómában úgy,

mint eddig. Meggyőződésem, hogy olyan időkét élünk, amikor Róma püspökének rá kell érnie arra, hogy neki nem csupán Szent Pál nyomdokai követőjének is, aki, mint tudjuk, szüntelenül utazott.”

A baszk-francia bíboros, akit a pápa gyakran kért fel kritikusi helyzetekben diplomáciai közvetítésre (legutóbb Irakban) mindez a Lateráni Pápai Egyetem kongresszusán nyilatkozta, amely a szentatyai pápaságának 25. évfordulója alkalmából került megrendezésre.

II. János Pálnak eddig 100 apostoli útja volt külföldön és 142 Olaszországon. A spanyolországi látogatásai 1.237.584 kilométert utazott és 129 országot látogatott meg.

Kinczel István, Róma

Szent Ivó

1253-1303

Emberemlékezet óta a franciák a bretonokat tartották a világ legvallásosabb népeinek. Annyi szentel büszkélkednek mint a „tenger homokja”. A helységnevek, útjelző táblák, a keresztelődéseknél felállított szobrok is arról tanúskodnak. Bretagne védőszentje Szent Anna, őt követi népszerűségben Szent Yves - magyarul úró, a szegények ügyvédje.

Szent Yves, családi néven Hélorcy de Kermartin, 1253-ban született nemesi családból Trégüier (helyi kelta nyelven: Landréguer) községben, ugyanitt halt meg 1303. május 19-én. 14 éves korában a Sorbonnera küldik filozófiát és teológiát tanulni, ahol neves tanárai között megtaláljuk Aquinói Szent Tamást, majd Párizs után Orleansban elvégzi a világi jogtudományt. Tanulmányai után püspöke hazahívja; mint egyházmegyei bíró és plébános hozzáértéssel, lelkes odaadással teljesíti kötelességeit. Egy peres ügyben sikerrel védi az Egyház érdekeit Szent Fülöp francia királlyal szemben.

Életésztége különösen a szegények és betegek szeretetében nyilvánult meg, anélkül, hogy az igazságos épülő jogot megsértette volna. A megbékélés embere volt. A szegényekkel úgy vállalt szolidaritást, hogy maga is szegény lett. Mindenét elosztotta.

Tudását és tehetségét az igazságszolgáltatásból kirekesztettek megsegítésére fordította. Végül már csak a szegények ügyvédje lett. Védelmüket, bajuk jogi orvoslását ingyen vállalta. 44 évvel halála után az avignoni VI. Kelemen pápa, mint „a breton égbolt új csillagát” szentté avatta. Sírhelye kedvelt zarándokhely és csodás gyógyulások színhelye lett.

A II. világháború után amerikai jogászok a francia forradalom idején meggyalázott és elpusztult sírhelye felett új emlékművet emeltek a Trégüier-i székesegyházban, amely a francia gótika egyik gyöngyszeme. Névnapijához legközelebb eső vasárnap (idén május 18-án) a megbocsátás, kiengesztelődés napján, amelyet a bretonok „grand pardon de saint Yves”-nek neveznek, ereklyéit kőmenetben viszik a középkori város utcáin. Idén, 700 éves évfordulóján, a 30.000 zarándok között, a Szent Ivót magukénak tekintő bretonok népi ruhában, ügyvédke taláiban fejezték ki ragaszkodásukat és tisztelüket védőszentjük iránt.

Peres ügyekben, családi vitákban, örökségi bonyodalmakban ne szegélyljk Szent Ivó közbenjárását kérni, hogy azoknak békés és megbocsátó kimenetele legyen.

Molnár Ottó

VEDD SARLÓDAT...

Vedd sarlódat, édes kincsem,
Aratni jer most énvélem,
Temeltesd édes rózsám,
Mindjárt jobban megy a munkám.

Danoli, rózsám, a nótában,
Mint szívünkben szerelem van.
Szép is a dal, ha szerelmes,
Bús legyen bár, mégis kedves.

Kösd be fejed a kendővel,
De szép orcád ne takard el,
Virágos kert az énnemem,
Örömmem onnan szedem.

Nagyon süt a nap dél felé,
Pihenj le a kereszt mellé,
Dűlj szőrömré, édes rózsám!
Enni majd hoz édesanyám.

Én addig a kútra megyek,
Hogy friss vízzel enyhítelek,
Ha csókot adsz érte, rózsám,
Hárommal megköszöni szám.

Aratgatunk aztán megint,
Míg az este álomra int;
Ad az Isten így kenyeret,
Így veszlek el én tégedet.

Kisfaludy Károly (1788-1830)

VIOLÁK

Kihajolva a napos útra,
A violák már nyílnak újra.

Ó milyen édes, bús varázs van
A violáknak illatában!

Mikéntha csak szívembe szállna
A tizenöt év aranyálma!

Ó rózsakor, midőn az égbolt
Olyan sugárzó, tiszta, kék volt!

S a falut szinte újra látom
Meleg, nagy, délutáni árnyban.

A kedves kis ház ereszébe'
Ott még a régi fecske fészke.

Lombos még a szederfa ága,
Az én nevem van rajta vágva.

A zöld pad! Rajta hányszor ültem.
Víg fecskék nyíllaltak körültem.

S az udvar violával tele,
Oly édes illatot lehele!

Zöld udvar, violák körötte,
Legyetek százszor is köszöntve!

Házacska, állj mindig vidáman,
Édesen lengő illat-árban.

Mosolygó nyári nap sugára
Hulljon rád, nyájas fényvel, áldva!

S ne legyen - telnek bár az évek -
Soha üres a fecskefészek!

Szalay Fruzina (1864-1926)

SZITAKÖTŐK

Pihenni erdő hűs ölen
Be jó a tikkadt nyár hevében;
Sátrát feszít a lomb fölém,
S árny-szőnyegét terít elébem.

Köröskörül nagy néma csend,
Madár se zengi most danáit;
Egy mélyre-vájt mederbe' lent
Élővíz csillogása csábit.

Tükrét homály borítja bár,
Itt-ott a víz szikrázva csillan,
Még színesebb a napsugár,
Lombrénsen át amint bevillan.

Mulatni kezd a múlt idők
Árny- s fényszövést álma vélem...
Aranyszárnyú szitakötők
Hintáznak a smaragd levélen.

Vargha Gyula (1853-1929)

NYÁRI OLVASMÁNYOK

Emlék egy régi nyárból

Hanyatt feküdtem a rozstábla árnyékában. Az elpillert tanyák fölött a déli nap vakító féhéren sugárzott, akár az úrnapi körmeneten a felemelt ostyá. A rét tele volt fényvel, a rekkenő nyárban millió bogár zümmögött; zománccoszárnyú szitakötők, zöld legyek, darazsak zúgtak-dongtak; láthatatlan tücskök zenéltek - s e sokféle hang egymásba keveredve zsongott-hullámzott a rezgő légtérben, mint távoli harangszó. „Harangoz a pusztá” - így mondják azon a vidéken. És ez nem túlzás. Ilyenkor a pusztá csakugyan „harangoz”. Sokáig hallgattam elbűvölve e különös muzsikát, amíg észrevettem: nini, egy búzavirág nevet melletttem. Igazából akkor néztem először a búzavirág csillagos szemébe. Azt a kékséget azóta sem tudom felejteni...

Szamosi

FÉNYLŐ BÚZAFÖLDEK KÖZÖTT

Ha olykor lassú esti sétán
Az országút merengve páros
Sor jegyenét messze járom
S mögöttem elmarad a város, -

Megállít a nagy búzaföldek
Ragyogása az esti napban,
Nyújtózkodnak a sárga táblák
Fénylőn, komoran, mozdulatlan;

Valahonnan az erdőszélről
Viszkető kis szelek sziszegnek,
De keleti, ős lustasággal
A nagy táblák alig zizegnek;

Alszik a sűrű, jó magyar föld,
S oly különös, ahogy mogorván
Sütteti sok busa kalászat,
Mint sörényét egy vén oroszlán,

Mely idetévedt Európa
Hegyei s tengerei közzé,
S vadásznak rája ezer éve
S ezer tör és háló kötözne, -

És már nem bánja. Elcsigázott
Remek teste elnyúlt a napban,
Már néki mindegy, várja sorsát
Fénylőn, komoran, mozdulatlan;

Vagy tán egy bős ugrásra vár még?
S kalászvillantó esti tűzben
Nagy ős dühét forralja lassan,
Félelmesen és egyszerűen?

S majd talpa nagyságos ütése
Végigrendül Európa hosszán,
Mielőtt elalunna végkép
Az Aзиából jött oroszlán?

Ki tudja? Óh, te furcsa, drága,
Vad búval és bő vérről ázott
Komor magyar föld, csöndes este
Még simítom fénylő kalászkod;

Lásd, engem, kócos, bús jobbágyok
Sarját, rég megtett gyermekének
A finom, csábító Nyugat, de
Láttodra egy-egy régi ének,

Valami kancatej-szagú dal
Lekem ős pusztáiból följön
És jajgat a nap hunyó fényén
S meghal az esti búzaföldön.

Tóth Árpád (1886-1928)

RÓZSA RÓZSA ILLATOZZ

(A „Carmen heroicum” ciklusból)

rózsá, rózsá illatozz
harmatocská harmatozz
göndör szellő göndörödj
ízes szilva gömbölyödj
csöpp katica sebtibe
mássz egy fűszál hegyibe
szállj repülj a hajnalig
mutasd a Nap hol lakik

gyalogút csak gyalogolj
búzavirág rám hajolj
piros pipacs pipacsoldj
hajladozó szép mosoly
harsonázz csak harsonázz
kertjeinkbe nyári láz
mert nagyapám a kaszást
ki kezdi az aratást

nagymamám megy utána
térdig jár a méntábla
fonott haja harmatos
lába térdig pipacsos
búzavirág a szeme
mintha nekem intene
ez a sarlós nagyasszony
hogy majd dalra fakasszon...

Pusztá Sándor (1911-1983)

ARATÁS FELÉ

Legszebb a táj így aratás felé,
Hőség, aszály, ha el nem perzselé;
Az élet teljét csillogtatja már
Teljes pompában a királyi nyár.

Sötét sátrát feszítenek a fák,
Még bűnük ottan a fehér tanyák;
Lombok közé ősz sejtető jegyül
Egy sárguló levélke sem vegyül.

De a zöld színben mennyi változat,
Ezüst zászlóját bontja itt a zab;
Tengeri-táblán a sűrű sorok
Haragos zöld hulláma háborog.

A széna már boglyákban, de a rét
Zsendíti újra gyenge friss fűvét,
Minden fűszálon harmatcsepp remeg,
Zománcba játszó drága gyöngyszemek.

Napfényben úszva tündököl a táj,
Olyan, mint egy gazdag kevély király.
Díszül reá az érő gabonák
Már föltekék az arany koronát.

Vargha Gyula (1853-1929)

ÉRETT KALÁSZOK

Kaszált vetésen sír a pitypalatty.
Már peng a kasza künn a réteken.
Ó jó Uram, termésadó nagy Isten,
Hallgass meg az én nyári énekem!

Künn néped ajkán hull a hó veriték
S aratja áldásod kalászeit.
Aján magyar dal zeng és benn szívében
Oltárt emelt az égi, drága hit.

Ó jó Uram, szolgálád hűs templomodban
Imádkozik dolgoz, hű népedért.
Adj sok kalászt itt földi életünkben
S hitünkért fön a mennyben - zöld babérl!

Harsányi Lajos (1888-1959)

VAKACÍÓ ELŐTT

Drága jó iskola,
iskola udvara,
iskolapad,
hurrá, ma sok gyerek
öröme nagy!
Kifele rajzik a
siserahad,
csak az fáj egy kicsit,
hogy te most szüretig
árva vagy.

Volt lecke rengeteg
s játszottunk eleget.
Szurkoltunk is? Lehet,
de üsse kö:
ami rossz, elszaladt,
ami jó, megmarad,
tótágast, gyerekek,
száz cigánykereket, -
ma az a fő,
hogy itt van a, itt van a
nagy szünetidő!

Meg a bizonyítvány!
Hurrá, hahó:
három jelest mond,
a többi jó!
Leckénk ezután
a nyár meg az erdő,
a hegy meg a tó.
Hurrá: a tanító
néni, a bácsi
puszilnivaló,
hisz ő maga mondja,
hogy:

áci, káci, akáci,
nála is jobb a vakáció-
ó-ó-ó!
Szervusz hát, iskola,
iskola udvara,
könyv, lecke, pad -
visszajön öszszel
új szeretettel
a siserahad...

Szabó Lőrinc (1900-1957)

NYÁR

Esik a nap!
Szakad a sulyos, sűrű zápor
zuhogva istenigazából.
Állók s nyakamba hull a lángderűs ég!
Óh gyönyörűség!

Részeg darázs
ráng köröttem tág körökben,
ide röppen és oda röppen:
visszatérő csapongás, lenge hűség...
Óh gyönyörűség!

Hangos virág
kiált, bíbor színekkel esdve,
hogy jöjjön már a bíbor estve,
hogy halk pohárka harmatok lehűtsék:
Óh gyönyörűség!

Tornác fölött
szédülve és legyet riasztva
fűl a cseléd, liheg a gazda;
álmai: friss sörök, mély pince, hús jég...
Óh gyönyörűség!

Boldog a nap:
de boldogság a vágy gyűrése!
Boldog a nap, s vágyik a hűsre...
Szeretek s bújok téled, lángderűs ég!
Óh gyönyörűség!

Babits Mihály (1883-1941)

PIPACSKISASSZONY

Vasúti töltés virága, pipacs!
Vörös zászlós pályáod, vasutas
a virágok között!
fut a vonat zöld határokon át,
s öreg szívem mint ifjú rokonát,
dallal köszönt!

Emlékszel-e: hogy játszottam veled?
Piros szoknya négy szírom-leveled,
mákok derék;
pipacskisasszony karcsú dereka,
mezelen keble, válla és nyaka, -
ismersz-e még?

Gyermekkorom virágszerelme,
hol repül szoknyád piros selyme?
hol vagy te már?
Rajtam egy híján hatvan nyár, tél,
vörös zászlós pályáod lettél;
rád még mi vár?

Mi vár még rám? Ki vár még énrám?
Égőszoknyás szerelmes szép lány
aligha vár;
de ha már fiúnak születtem,
a szerelem győzzen felettem,
ne a halál.

Te győzz felettem, ne a bánat!
Te lobogtasd égő szoknyádát,
piros pipacs;
sírom legyen vasúti töltés,
gyászindulóm vonatdübörgés,
s te hajts vörös lobogót rajta,
kis vasutas!...

CINEGE

Mind lefagyott a tornác
és ebszülő levele,
de gyümölcse maradt bőven, -
vérpiros már a nyele;
hamvas fűrtje udén kéklilik,
állja a tél hidegét,
odacsallja, csalogatja
az óvatos cinegét.
Szájába kap egy bogyót és
száll a madár boldogan,
azt se bánja, hogy a nyárnak
s hogy a dalnak
VÉGE VAN. -

Erdélyi József (1896-1978)

ATTILA PÜSPÖK MÜNCHENBEN BÉRMÁLT

A müncheni magyar katolikusoknak a karácsonyi éjféli szentmise után talán fiataljainak a bérmálkozása a legkedvesebb ünnepe. Ez az évente egyszer ismétlődő alkalom, amikor a helyi magyar egyházi közösség papjai és hívei főpásztoruk vezetésével ünneplik az Eukarisztia, és a bérmálkozás szertartásában az egyház nagykorú tagjainak ismernek el fiatal fiúkat és lányokat. Talaly *dr. Miklós házy Attila SJ*, a Nyugaton élő magyar római katolikusok püspöke betegsége miatt nem jöhött át Európába. Annál nagyobb volt a hűsvét utáni 5. vasárnapon, május 18-án a müncheniek öröme, hogy az idén újra találkozhattak a messi Kanadában teológiatanárként működő püspökünkkel.

Gyakran idézik *Szent Ciprián*nak, Karthágó 3. századi nagy püspökének mondását: *Nihil sine episcopo*, azaz a „püspök nélkül semmi” se történjen az egyházban, mintha Isten országának az ügye egyedül a hierarchia vállán nyugodna. Ritkán említik, hogy ugyanez a Ciprián hasonlóan egyértelműen jelentette ki papsága előtt: *nihil sine consilio vestro*, azaz a „ti tanácsotok nélkül semmi” sem tesz. Még ritkábban idézik Cipriánnak a híveihez intézett szavait: *nihil sine consensu plebis*, azaz „semmi se legyen a nép egyetértése nélkül”. *Josef Ratzinger* bíboros, a Hittani Kongregáció híres prefekusa „az egyházi demokrácia klasszikus modelljének” nevezte ezt a Ciprián püspök által sürgett együttműködést a püspök, a papság és a hívő nép között és közös felelősséget Jézus szándékainak a megvalósításáért. Attila püspök atyánk müncheni látogatása és tárgyalásai, főpapi szentmiséje a bérmálás szentségének a kiszolgáltatásával, majd az azt követő fogadás a Müncheni Magyar Katolikus Misszióban ezt a közösen vállalt felelősséget és együttműködési készséget tanúsították.

A Damenstift-templomban a hagyományosan fél tizenegykor megkezdett szentmisén a Patrona Hungariae Énekar *Jussel Ottó* vezetésével Halmos László „Eccle sacerdos magnus” kezdetű felemelő himnuszával fogadta a magas főpapot, aki pásztorbotjára támaszkodva, mindennemű barokkos pompa nélkül, idősebb testvérként, vidáman és kedvesen vonult be a koncebrálópap sággal, *dr. Cserháti Ferenc* püspökkari delegátussal, Merka János plébánossal, *P. dr. Hegyi János SJ*, volt filozófiaprofesszorral és főegyházmezei lelkigyakorlatos házi igazgatóval, valamint *Hársfalvi Ottó* túrterebesi esperes plébánossal, a minisztránsokkal és cserkész díszőrséggel a hívekkel megtelt templomba. „Zeng a harang hívó szóval e szép ünnep reggelén” énekelte lelkesen a nép,

ISZLÁM TERRORISTÁK ISMÉT A PÁPA ÉLETÉRE TÖRNETNEK

Ma sem zárható ki, hogy II. János Pál iszlám fundamentalisták, vagy civilizációs konfliktust szító egyéb vallási csoportok célpontja lehet - nyilatkozta Ferdinando Imposimato, az olasz Legfelsőbb Bíróság nyugalmazott ügyésze a pápa elleni merénylet 22. évfordulója kapcsán.

A kérdésben szakértő olasz ügyész szerint az 1981. május 13-ai, Ali Agca által végrehajtott merénylet nem egy örült személyes akciója, hanem nemzetközi összeesküvés volt. II. János Pál kellemetlen volt mindazoknak, akik a jaltai egyezmény által kijelölt világregend fenntartását szorgalmazták. A szentatya ezen túl akart lépni, a Berliin fal lebontását, továbbá Kelet és Nyugat párbeszédét sürgette. A két olasz fiatal lány, Emanuela Orlandi és Mirella Gregori elrablása ennek a világméretű cselszövésnek a részét alkotta, mert zsarolni akarták vele a Vatikánt. A nyomozás során fény derült

hogy aztán az alkalomhoz illően a *dr. Kovács János* vezette Ifjúsági Ének- és Zeneegyüttesnek adja át az eukarisztikus ünneplés zenei és énekes kíséretét.

A közvetlen hangvételű püspöki homília első részében az isteni teremtésért, megtestesülésért és megváltásért való hálaadásról, Eukarisztiairól volt szó, majd Attila püspök atya a bérmálkozókra rájuk kiadandó Szentlélek adományai. A keresztségi fogadalom megújítása után hatan részestültek a bérmálás szentségében: *Hauk Katalin, Józsa Máté, Józsa Péter, Lumbach Regina, Rossmann Virág és Turu Ágnes*. Közben folyt a gyónatás és szép számmal járultak a hívek az Úr asztalához. A szentmise végén felcsendült a „Győzelemről énekeljen”, a Budapesti Eukarisztikus Világkongresszus hálaéneke és a magyar himnusz.

A misszió nagytermében fogadás következett. Itt Jussel Ottó ült az orgonánál, kísérvé az „Isten hazánkért terdeljünk elődbe” és a „Boldogasszony Anyánk, régi nagy Patrónánk” lelkes közös éneklését. A programot végig konferálta *dr. Kottra Gábor*, élettan-professzor és egyházközösi tanácselnök, természetesen a hívő nép nevében ő köszöntötte a püspök-venedéget, aki kedves közvetlenséggel válaszolt. A *Tücsök-táncgyűtes* fellépése mindenkit elbájolt, a gyerekeket *Balla-Héjja Noémi* tanította be. A Hétvégi Magyar Iskolából *Keul Diana* Dsida Jenő: „Hálaadás” c. versét szavalta el. A *Regős-táncgyűtes* két párja a tőlük megszokott szakszerűséggel járta táncát. Mindenki láthatta, hogy *János Margittal*, egyébként leánycserkészcsapat-parancsnokával, a regősök fiatal táncnehézséggel gyarapodtak. Az Angliában turnézó Komámasszonyok sajnos hiányoztak. De nemcsak ők, hanem mint 56-os müncheni sajnálattal állapítottam meg, számtalan régi müncheni is. Értük nem kárpótol bennünket az a sok újabb müncheni magyar, akinek jelenléte arra a reménykedésre jogosíthat fel bennünket, hogy Münchenben és más hasonló nyugati nagyvárosokban a magyar kolóniák és missziók fennmaradhatnak.

Asszisi Szent Ferenc által számtestvérnek becézett testünk is megkapta a magát, a kitűnően előkészített agapén. Nem hallgathatom el a szakácsművész nevét, *Melker Árpád* pasztorál-asszisztens főzte a gulyáslevest. A jó sör és borok megoldották a nyelvet. A különféle nézeteltéréseket, gondokat, sérelmeket fedve egymásra talált „István király árva népe”, püspök, papság és nép Münchenben.

Boór János

KATOLIKUS CIGÁNYOK TALÁLKOZÓJA

Májusban a Gyömrői úti Országos Cigány Információs és Művelődési Központban került sor az I. Országos Katolikus Cigánytalálkozóra. A rendezvényre hazánk minden tájáról és a határon túlról is érkeztek roma közösségek. A találkozó megszervezésében kiemelkedő szerepet vállalt a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Migrációs Irodája is.

Az igeliturgiát Keresztes Szilárd hajdúdorogi görög katolikus megyéspüspök vezette, aki János evangéliumból Jézus Utolsó vacsorán elmondott szavait idézte: „Az én parancsom, hogy szeresétek egymást, amint én szeretlek benneteket... Szent Atyám, tartsd meg őket a nevedben, akiket nekem adtál, hogy egyes legyenek, mint mi” (Jn 15). A főpásztor hangsúlyozta: a mai világra jellemző, hogy szítja a mesterséges ellentéteket, ahelyett, hogy alázzal az egység megteremtésére törekedjen. Nekünk azonban más az utunk: követve Jézus parancsát, legyünk egyesek, cigányok és magyarok, minden jóakarató ember, ahogyan a Fiú egy az Atyával és a Szentlélekkel. Mindenkori tartsuk szem előtt, hogy Krisztus a szeretet Istenét képviselte, Aki úgy szeretete egyszülött Fiát, hogy váltságul adta értünk, hogy nekünk - valamennyiünknek - örök életünk legyen.

A rendezvényen előadások hangzottak el, amelyek arra keresték a választ, mit jelent a cigányság számára a harmadik évezred egyházában II. János Pál pápa hívása a közösségi lelkesítésre?

Dül Géza plébános emlékeztetett: Jézustól arra kaptunk megbízást, hogy az evangéliumot minden népnek hirdessük. Az örömhírt egy kicsit mindenki másképpen hirdeti, hiszen a különböző népek karaktere, sorsa, történelme nem egyforma. Mivel a cigányság rengeteget vándorolt történelme során, és nagyon sok szenvedésen ment keresztül, természetesen, hogy sokkal érzékenyebben viszonyul a közösség, az összetartozás fontosságára, és legjobban az Evangélium erre vonatkozó tanítását érzi magáénak. A plébános szintén utalt az Atya, Fiú, Lélek tökéletes szeretetközösségére, amelyre valóban mindenki vágyik. A katolikus közösségek feladata, hogy az előítéletek lebontásával megvalósítsák ezt a szeretetközösséget cigányok és magyarok között.

Lukács Barna roma származású iskolaigazgató Kazincbarcán, a szalézai által működtetett általános iskolában.

FŐLELKÉSI LÁTOGATÁS

2003. június első, igen meleg vasárnapján Wuppertalban, Düsseldorfban és Duisburgban az összegyűlt hívek kedves vendégei között voltak: msgr. dr. Cserháti Ferenc németországi főlelkész, pápai káplán tett látogatást magyar egyházi közösségeinkben, és plébánosunkkal, Lukács atyával koncebrálta az ünnepélyes szentmisét.

A főlelkész szentbeszédében kiemelte Szentatya intencióját a kommunikáció világnapja alkalmából. Rámutatott arra, hogy mennyire lényeges a párbeszéd a népek és vallások közötti megértés jegyében, különös tekintettel a korszerű médiákra, amelyek rendkívüli szerepet játszanak a mai ember életében. Ezek a médiák jó, vagy akár rossz irány-

Az oktatási intézmény 15 éve működik, jelenleg 400 diák tanul náluk, köztük 200 cigány. Az intézmény vezetője arra figyelmeztetett: együtt kell élnünk, cigányoknak és magyaroknak. Lukács Barna pedagógiai alapelve, hogy a gyerek érezze a nevelő szeretetét. Az iskola segíteni próbál minden olyan szülőnek, akinek lelkében ott él a vágy, hogy gyermekének jobb és szebb jövőt biztosítson. Az elmúlt tizenöt évben több száz roma gyerek járt ki náluk az általános iskolát, közülük nagyon sokan szereztek szakmunkás bizonyítványt, és többen az érettségig is eljutottak. Az iskola mellett működik a Szalézi Kollégium is, amelyben a lakóhelyüktől távolabb élő diákok ellátásáról gondoskodnak. Lukács Barna leszögezte: a kallódó, rossz gyerek nem azonos a butával, a cigány gyerekekben arany rejlik, amelyet felszínre lehet hozni, ha a környezet időben észreveszi ezt, és hajlandó is erőfeszítéseket tenni ennek érdekében.

Szülői és diákvalamások hangzottak el Gyöngyösorosziból: itt a Jó Pásztor Nővérek létrehozták a Segítő Kezek Alapítványt, amely vállalta a nagyszalézból származó - elsősorban roma gyerekek - gondozását, étkezését és képzését is, napközi rendszerben. A szerető gondoskodást élvező gyerekek közül már többen tanultak ki valamilyen szakmát, főleg szociális, egészségügyi területen. Sepsizentgyörgyről érkezett Sebestyén Kinga, a Néri Szent Fülöpör elnevezett iskola pedagógusa: az intézményben 447 cigány gyerek jár, s 80 százalékuk el is végzi az általánost.

Az előadások közben több vallomás és tanúságtétel is elhangzott, amely bemutatja, hogy néhány helyen tökéletesen működik a szeretetközösség cigányok és magyarok között. A rendkívül oldott hangulatú rendezvényen cigány közösségek és diákok kápráztatták el a meglepeteket csodálatos táncműveléssel és énekhangjukkal, igazolva Lukács Barna iskolaigazgató szavait. A cigányság sokat szenvedett sorsát, Istenhez való viszonyát pedig tökéletesen kifejezik a Cigány himnusz sorai: „Isten könyörülj meg nekünk/, Ne szenvedjen tovább népünk/, Megátkoztál, meg is vertél/, Örök csavargóvá tettél/, Isten könyörülj meg nekünk/, Ne szenvedjen tovább népünk/. Megáldottál, megváltottál/, Országodba befogadtál.” (MK)

ban is befolyásolhatják a gondolkodást és az értékítéletet, és ennek megfelelően igen nagy az erkölcsi felelősségük. A nyugati magyarok egyik legfontosabb hírforrása az ÉLETÜNK, amely összekötő

kapocs a Magyarországon, a Kárpát-medencében és a külföldön élő honfitársaink között.

Duisburgban, a szent-

mise végén a gyönyörű népviseletbe öltözött MAKK aszonyok énekekkel köszönték meg Cserháti atya látogatását. Az orgonakíséretet Glasgowsek Stefan organaművész nyújtotta, aki - mint mindig - jelentős mértékben hozzájárult a liturgia szépségéhez.

Ficsor László, Moers

HÍREK - ESEMÉNYEK

Beer Miklós az új váci püspök

A Szentatya, II. János Pál pápa 2003. május 27-én kinevezte dr. Beer Miklóst, az Esztergom-budapesti főegyházmegye eddigi segédpüspökét a váci egyházmegye megyéspüspökévé.

Dr. Beer Miklós 1943. június 1-én született Budapesten. Filozófiai-teológiai tanulmányait ugyancsak Budapesten végezte, ahol doktorátust is szerzett. 1966. június 19-én szentelték pappá Esztergomban. Káplánként szolgált: 1967-1969 Budapest-Kőbányán, 1969-1970 Szobon, 1970-1976 Máriaosztrán. Plébános: 1976-1997 Pilismaróton, 1997-1999 Esztergom-Belvárosban. 1978-tól filozófiatanár az esztergomi szemináriumban, ahol rektor is volt.

1992. augusztus 12-én II. János Pál pápa kinevezte pápai prelátusnak. 2000. április 8-án Ceciri címzetes püspöki kinevezést kapott, püspökké szentelték május 27-én és az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspöke lett.

Vatikán, Sala Stampa

Képes naptár modell-papokkal

Még csak az esztendő derekán járunk, Olaszországban azonban máris nagy érdeklődés mutatkozik egy jövő évi képes naptár, a „Calendario Romano 2004” iránt. A jó nevű fényképész, Piero Pazzi fiatal papokat kért meg, hogy álljanak modellül a hónapok illusztrálásához. A megkérdezettek közül szinte senki sem utasította el a kérést. A papokat általában egyházi vonatkozású háttérrel vette fel és a rövid tájékoztató szöveg a naptár hátoldalán olvasható.

SZÁJRÓL SZÁJRA

Júliusról - augusztusról?

Bár még nem is olyan régen, a nyolcadik hónapot augusztus helyett Szent Jakab havának nevezték. Jakab napját mégis július 25-én üljük meg. Ki is volt Szent Jakab és honnan származik a név? Hogy bibliai név az bizonyos, hiszen Jézus Krisztus két tanítványát is így hívták. De van a Bibliában ennél ősbibb alakja is: Jákob. Ő Izrael három ösátya közül - Ábrahámot és Izákot követve - az utolsó volt. Ha nem a név eredetét keressük, hanem megállunk egy kicsit Jákob történeténél, szinte kezdetétől el kellene mondani az Ószövetségi Szentírást. Elégedjünk meg itt annnyival, hogy Ábrahám fiának Izáknak hatvan éves korában ikrei születtek feleségétől, Rebekától. Nevük Ézsau és Jákob volt. A Biblia szövege - ma használatos kifejezésekkel élve - így szól: amikor eljött a szülés ideje, ikrek voltak méhében. Az első mikor megszületett erősebb volt, egészen olyan, mint valami vörös ruha. Ézsauknak nevezték. Azután jött testvére, kinek keze Ézsau sarkát fogta. Ezért Jákobnak nevezték.

Ez az első hely, ahol magyarázatot találhatunk a Jákob név jelentésére. *Geleji Katona István*, Erdély református püspöke (nevét más forrásokban Geleji Katona Istvánnak is láttam írva) 1645-ben „Magyar Grammatikátska” címmel írt művében, már új szavak alkotására buzdította az írókat, de akit most nem ezért említek, hanem azért, mert ő így értelmezte a bibliai név magyarázatát: „A Jákob talpfogót avagy alácsalkót jegyez, mely névnek meg is felele, mert az elsőszülöttséget Ézsauotl ugyan végtére is némennyi szent ravaszággal elvőve, megakabla mesterségesen a bityját, ahonnan vőttek a magyarok is a megakablást.” (Ez az első „megakabolás” pedig abban állt, hogy egy tal lecsért megvette az elsőszülöttségi jogot Ézsauotl. Más változat szerint, Jákob családúr Ézsauknak adta ki magát rosszul látó apja előtt és így megszerezte tőle - bityja helyett - az elsőszülöttség jogát.) Látnak, Jákob történetét követve is eljutottunk a Jákob név máig is használatos magyarázatához!

De mert ebben a rovatban anekdotákat is szoktam idézni, Jákob történeténél legyen szabad újra - mert régebben már megírtam - felidézmem a híres „Leiter Jakab” immár lassan másfélszáz éves történetét. Talán emlékeznek olvasóink, hogy a Bibliában van leírva Jákob álma: „Íme egy létra volt a földre állítva s a hegye az eget érte. S lám Isten angyalai le- és feljártak rajta.” Nos, ez a kép illette meg a német új-

Az első színes bőri gárdista

A Svájci Gárdában idén először avattak színes bőri katonát. Május közepén „Róma Ostroma Napján” 32 új gárdista tette le a két évre szóló esküt II. János Pál pápára. A Svájci Gárda létszáma ezáltal ismét megközelíti a százat, de - mint az egy éve kinevezett parancsnok, Elmar Mäder elmondta - novembertől várhatóan ismét teljes lesz a 110-es létszám. Az első színes bőri gárdista Indiában született, de svájci szülők fogadták örökbe és mivel megfelelt a szigorú követelményeknek, két évig a Vatikán szolgálatában állhat. Az avatásra azért kerül sor „Róma Ostroma Napján” mert így is emlékeztetni akarnak azokra a svájci katonákra, akik V. Károly császár fosztogató csapataival küzdve VII. Kelemen pápa oltalmazása közben, 1527 májusában estek el az örök városban.

Bátor domonkosok

Németországban hézagpótló könyv jelent meg, amely a dokumentumokkal alátámasztva ismerteti a Domonkos-rend történetét a náci időkben, illetve a világháború alatt. A szerző *Rainer Groothuis* több, mint 600 oldalon taglalja annak a 385 szerzetesnek a történetét, akik a háború végéig kitarították hitük mellett és egyben megpróbálták - a saját szerény eszközeikkel - fékezni a faji megkülönböztetést hirdető diktatúra tobzódását. A műből kitűnik a hitleri rendszer egyházellenes politikája, de az is, hogy a korábban szinte apolitikus szerzetesrend tagjai közül hányan kockáztatták akár életüket is az elnyomottak és megaláztatottak érdekében történt kiállásukkal. (Vln)

ságrót, amikor a „Géant” nevű óriásléghajó utjáról számolt be olvasóinknak. Azt szerette volna képletesen érzékeltetni, hogy a léghajó „olyan magasra emelkedett mint Jákob latorjára”. *Agai Adolf* - akkor még fiatal újságíró - ennek a német forrásnak a felhasználásával adott hírt a nevezetes eseményről. Ezt írta: „Midőn a legelső felhőre igen is átrepültek, a gömb megrezdült, kicsit oldalra hajolt, de - így állítják az utazók - egyikök sem ijedt meg. Előhítták Godardot, a tapasztalt léghajóst: Fel, fel: oly magasra akarunk szállni, mint Leiter Jakab.”

A „Jakob's Leiter” - Jákob latorjára - kifejezést fordította Leiter Jakabnak, így az olvasók használatra találgatták ki is lehet az a titokzatos Leiter Jakab. Nem volt az más mint „baki”, félrefordítás, ennek meghatározó elnevezése maradt mind a mai napig.

De tulajdonképpen - július, augusztus kapcsán - Szent Jakabról akartam beszélni, Krisztus kedves tanítványáról. A Mester őt és Jánost „Boanerges”-nek, „a mennydörgés fiainak” nevezte, lelkes és hatásos beszédükért. Jakabot Kr. u. 42-ben Heródes lefejeztette. Hamvait a VIII. század körül Jeruzsálemből a spanyolországi Compostelába vitték. Ez tette Compostelát híres zarándokhelyévé és így lett belőle „Santiago de Compostela”. Bizony nem is gondolunk rá, hogy „Santiago” magyarul Szent Jakab-ot jelent. Ezt a nevet, Spanyolországon kívül, egy tartomány és a főváros viseli Chilében, egy város Kubában és egy tartomány (Santiago de Estero) Argentínában. A magyarországi Szentjakabfáról, (tulajdonképpen Szentjakabfáról) nem is beszélve.

Szilágyi Ferenc „Sokféle neveknek magyarázta” című könyvében írja: „A Jakab angol megfelelőjéből, illetve annak becéző Jack változatából két közös is született, s angolból átkerült hozzánk is: a zsoke (eredetibb alakjában Jockey): mivelhogy a Jack, azaz a Jakab és János (a Joht is így becézik) az egyik legelterjedtebb inas-, illetve lovasnév. De a dzseki és a Lemberdsek nevezetű zekéféle is az angol Jackból származott, mivel hajdan a favágók (angolul: lumber), akik legtöbbször Jack volt, ilyen rövid zekét hordtak.”

Azt hiszem olvasóink megértik, miért tettem kérdőjelet a cím után. Csak írásom befejeztével vettem észre, hogy júliusról, augusztusról, alig beszéltem...

Közreadta:

Ramsay Győző

+Dr. Boros Béla címzetes ressiainai érsek,

temesvári kiérdemült nagyprépost, a filozófia és hittudomány tudora életének 95., papságának 70., püspökségének 55., érsekségének 13. évében hosszú betegség után, szentségekkal ellátva, 2003. június 6-án elhunyt.

Dr. Boros Béla érsek 1908. szeptember 20-án született Erdőhegyen. Filozófiai és teológiai tanulmányait a római Gergely Egyetemen végezte. Rómában szentelték pappá 1932. október 30-án. Ezt követően a temesvári papneveldeben tevékenykedett, előbb mint a bölcsészeti és dogmatika tanára, végül mint annak rektora. 1948. novemberében címzetes püspökké nevezték ki, majd ugyanezen év december 12-én, a bukaresti apostoli nunciátúra kápolnájában titokban püspökké szentelték. Kírákatper nyomán a román katonai bíróság - Pacha Agoston megyéspüspökkel és a Székesskáptalan több más tagjával együtt - életfogytiglani fegyházra ítélte, amelyből több mint 13 évet börtönben töltött. A börtönt fizikailag megfáradtan, de tőrelmen lélekkel hagyta el 1964-ben. A püspöki szolgálatot 41 éven át állami tiltás miatt nem gyakorolhatta. Nyugdíjaztatásáig a Temesvári-Erzsébetváros-i plébánián segédlelkészként szolgált. 1990. március 14-én II. János Pál pápa címzetes érsekévé tette ki, és ugyanazon év augusztus 1-én az újonnan kinevezett Székesskáptalan nagyprépostjává választotta.

Az elhunyt érsek földi maradványait június 11-én, az engesztelő gyászmisét követően, a Temesvári Székeseháza kriptájába helyezték örök nyugalomra Pacha Agoston püspök mellé.

(A Temesvári Római Katolikus Püspökség)

Elhunyt Lénárd Ödön piarista szerzetes

Május 23-án éjjel elhunyt Lénárd Ödön piarista. 92 éves korában érte a halál. Lénárd Ödön 1911-ben született Budapesten. Középsiskoláit a budapesti piaristáknál végezte, majd 1926-ban belépett a rendbe. 1936-ban szentelték pappá, utána Szegeden tanított. A háború alatt rendfőnöki utasításra másfél tucat kispapot rejtgetett a nyilasok elől. 1945 után az Actio Catholica kikérte a piarista rendtől országos kulturális titkárnak. 1948-ban Mindszenty József bíboros, hercegprímással az élén ő vezette a Katolikus Szülők Országos Szövetsége keretén belül az iskolák államosítása elleni mozgalmat, amiért a kommunista rendszer hatávi börtönre ítélte. Mint visszamemlékezéseiből kiderül, letartóztatását a kommuniszták egyben eszköznek szánták magasabb célok elérésére, nevezetesen, hogy a hercegprímást rábíriák valamiféle megegyezésre. Lénárd Ödönt szabadulása után, 1961-ben államellenes összeesküvésért három év, majd 1966-ban ugyanezért tizenkilenc év börtönre ítélték. Összesen tizennyolc és fél évet töltött a kommuniszták börtönében, 1977-ben szabadult, a papok közül utolsóként, VI. Pál pápa személyes közbenjárására: a Vatikánba látogató Kádár János, az MSZMP főtitkára büszkén újságot, hogy Magyarországon teljes mértékben megvalósult a vallásszabadság, amit az is bizonyít, hogy egyetlen pap sincs máris börtönben. A pápa viszont közölte a pártfőtitkárral, tudomása van arról, hogy Lénárd Ödön piarista szerzetes még mindig börtönben van. A leforrázott Kádár erre telefonon azonnal utasította az illetékes hazai szerveket Ödön atya szabad bocsátása érdekében. A hitét a legnehezebb, legkilátástalanabbnak látó időkben is mindvégig hűségesen vállaló szerzetes hamarosan végleg elhagyhatta börtönét. 1991. május 27-én a Legfelsőbb Bíróság Lénárd Ödönt ártatlannak, a korábbi ítéleteket semmisnek nyilvánította. Az utolsó szó jogán a szocialista rendszerben leghosszabb börtönbüntetést szenvedett pap, szerzetes elmondta, hogy a keresztények nem akarnak bosszút, elégtételt, visszavágást, ítéletet. Így fogalmazott: „Az ítélet Istennél van, és hisszük, hogy ott van a kegyelem is. Mert arra a maguk módján mindig rászorulnak az üldözök is, nemcsak az üldözöttek.”

Kismarson temették el a ciszterci nővérek kolostorának temetőjében. Lénárd Ödön költőként, íróként is jelentős életművet hagyott hátra. Több kötete jelent meg. 2001-ben a Szent István Társulat adta ki Kiskirály című misztériumjátékát, amelyben egy középkori legenda nyomán írta meg rendkívül küzdelmes életének fontosabb állomásait. (MK)

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

MÜNCHEN:

Házassági évforduló:

Gróf Degenfeld Sándor és felesége *Bethlen Agnes grófnő* 2003. április 21-én ünnepelték szentmise keretében házasságkötésüknek 55. évfordulóját a müncheni Magyar Katolikus Misszió házi kápolnájában.

Keresztes:

Kis István május 10-én részesült a keresztelés és valamint a bérmálás szentségében és elsőszentáldozáshoz is járult a misszió házi kápolnájában.

Bérmálkozók:

Hauk Katalin, Józsa Máté, Józsa Péter, Lumbach Regina, Rußmann Virág és *Turu Agnes*.

Halottak:

Miric Gizella, 89 éves korában hunyt el, temetése február 14-én a müncheni Ostfriedhofban, *Szüllő Mária*, 82 éves korában hunyt el, temetése február 21-én a müncheni Nordfriedhofban, *Dr. Makk Antal*, 75 éves korában hunyt el, temetése március 26-án a müncheni Neuer Südfriedhofban, *Drégelyi Irén*, 92 éves korában hunyt el, temetése április 11-én a Pasing-i temetőben volt. Nyugodjanak békében!

+ Palágyi Andrea szociális testvér 1922-2003

Andrea testvérünk kicsi korától szociális testvér akart lenni. Érettségi után, 1940-ben lépett a rendbe. Noviciátusát részben Magyarországon, részben Erdélyben végezte. 1944-ben letette első fogadalmát, aztán különböző beosztásban dolgozott: Szegeden a leánykollégiumban, börtön misszióban, Kassán szociális munkában, Szombathelyen az Akció Katolikanál. Ezalatt többször elkísérte Mindszenty hercegprímás édesanyját látogatásra a Fő utcai börtönbe. A rendek szétszórása után egy 4-gyermekes családnál dolgozott Budapestben. 1952-ben disszidálni akart, engedelmessé Slachta Margit alapító-előjárónak, de elfogták, s két és fél évig börtönben volt. Édesanyja 1966-ban bekövetkezett halála után, 1967-ben kivándorolt az USA-ba, ahol nővére, Natalia tv., és öccse, János éltek. Andrea tv. csatlakozott a Bufalóban élő Szociális Testvérekhez. Itt „college” diplomát szerzett. Hamarosan Európában kapott beosztást: Olaszországban, majd Bécsben Mindszenty hercegprímás mellett dolgozott. 1978-tól 1985. szeptemberig a müncheni Magyar Katolikus Misszióban lelkipáztori munkatársként szolgált, aztán visszatért Bufaloba. A müncheni magyarok mindig közel maradtak Andrea testvér szívéhez, akárcsak egész baráti köre. Imádkozzunk érte.

Agnes és Terézia testvér

Elhunyt Faddy Othmár

A ferences rendi szerzetes baleset következtében 94 éves korában halt meg.

1909. május 19-én született Jánoshalmán, 1929. augusztus 28-án lépett be a ferencesek Kápisztrán Szent Jánosról nevezett rendtartományába. 1933. szeptemberben tett örökfogadalmat. 1936. június 21-én szentelték pappá Egerben.

Szécsényben és Budapestben hitoktókat dolgozott, majd Nyíregyházán, Sigmontornán, Debrecenben és Csongrádon volt házfőnök és plébános. Debrecenben került szembe először a kommunista diktatúrával egy nyilvános beszéde miatt. 1950-tól a rend szentrendi gimnáziumában volt hittanár, 1954 júliusában letartóztatták, és zárt tárgyaláson életfogytiglani börtönre ítélték, mert baráti összejöveteleken próbálta kereszt a kiutat a fojtogató gazdasági és társadalmi helyzetből. Kilenc évet töltött különböző börtönökben: Budapesten a gyűjtőfogházban, Vácot és Máriaosztrán. 1963-ban szabadult amnesztiával, de utána még sokáig rendőri felügyelet alatt állt. Több száz lelkipályakört tartott országsszerte. Othmár atya a Szent Korona Társaság tiszteletbeli elnöke. Ut a végtele felé címen könyve is megjelent. (ÜE)

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Időnként közöljük a magyar lelkeségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarnyelvű szentmise helye és ideje után.

ANGLIA:

London: Msgr. Tüttő György főlelkész, Dunstan's House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8LE, **Telefon/fax: 0044/20/8992 2054**

ÉSZAK-ANGLIA:

Rochdale: Magyar Egyesület székházában. 76 a/78, Milnrow Road, minden hónap második vasárnapján 15.00-kor.

Wolverhampton: St. Andrew anglikán templomban, St. Andrew Close, Hunter Street-ről, minden hónap harmadik vasárnapján 15.00-kor.

Bradford: Magyar Egyesület székházában. 4, Walmer Villas, minden hónap harmadik vasárnap utáni szerdán, délelőtt 11.00 órakor.

Nottingham: Lengyel templomban. 2, Sherwood Rise, minden hónap negyedik vasárnapján 12.30-kor.

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plebános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, **Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37.**

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Hegyi György, Ungarisches Röm. Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, **Telefon/fax: 0043/1/526 49 72.** Misézó helyek: Bécs, Mödling, Wr. Neustadt, Florisdorf, Kaiser Ebersdorf.

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs, rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, **Telefon: 0043-1-317 3656**

Burgenland/Alsóőrött: Pfrarrat Unterwart, Ft. Horváth János, **Telefon: 0043/ 33/527 108**

Grác: szentmise vasárnaponként 10 órakor Gracspatz 30. sz. alatt a Welsche-Kirche-ben, Schönau Gürtel 41, Ft. Paskó Csaba lelkész, Ugri Mihály gondnok, **Tel.: 0043/316/68 35 08;**

Innsbruck: minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3., Dr. Magda Szilveszter diakónus, T.: 0512/204 103

Linz: Misézóhelyek: Linz, Wels. **Érdekl.: Ft. Szabó Ernő, Senefelder Str. 6., A-4020 Linz, Tel.: 0043/732/342-586**

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, vasárnap 12 órakor az Orsolyita-zárdban, Aigner Str. 135, változó dátummal. **Érdeklődni:** Schwarz Mária, **Telefon: 0043/662/820 139**

BELGIUM

Brüsszel: Ft. Urban Imre, Mission Catholique Hongroise, Rue de l'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL, **Telefon/fax: 0032/2/64 85 336,**

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongroise, Rue des Anglais 33., B-4000 Liege, **Telefon: 0032/4/22 33 910**

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, **Telefon/fax.: 0033/1/42 08 61 70;**

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roulet, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, **Telefon: 0033/4/78 50 16 36**

NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. **Érdeklődni:** Ft. Báthory Lajos. **Telefon: (0821)22 92 838.**

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye: nürnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Lands-hut, Nürnberg, Regensburg, Straubing. **Érdeklődni:** Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, **Telefon: (0911) 507 57 96**

ESSEN-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Essen. **Érdeklődni:** Ung. Kath. Mission, Steeler Str. 110, D-45139 Essen. **Telefon: (0201)28 47 40 vagy Kölnben: (0221) 23 80 60.**

FREIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegye: Karlsruhe-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Singen, Straubing, Mulhouse. **Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Schneidmühler Str. 121, D-76139 Karlsruhe. Tel./Fax: (0721) 6872 15**

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházmegye, Hildesheim-i és Osnabrück-i Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. **Érd. Hamburgban:** Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdam 20, D-20099 Hamburg, **Tel.: (040) 25 077 83.**

KÖLN-i Főegyházmegye és **AACHEN:** Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: **Érdeklődni:** Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. **E-mail: lukacs@web.de** **Telefon: (0221) 23 80 60. Fax: 0221/232120** <http://www.Ungarnzentrum.de>

HIRDETÉSEK

Személy és áru fuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. **Telefon: D-0049-07034-62580.**

Budapest a Rákóczi úton II. emeleti, lift van, 5 szobás 118 m², (2 fürdőszoba, 3 WC), lakás teljesen renoválva azonnal beköltözhetően eladó. Lakás és iroda célra is megfelel. **Érdeklődni: 0049-89-3136621**

SOPRONBAN az alsó Lóverekben, gyönyörű és csendes környezetben, háromszintes 240 m²-es családi ház felújítva eladó. Irányár: 175.000,00 Euró. Tetőtér beépíthető. **Érdeklődni Tel.: 0036-96/41 37 14.**

Komáromban termálfürdőhöz közel összkomfortos 95-ben épült családi ház berendezéssel (130 m² lakás, 800 m² parkosított telek, fenyő, tuja), gyümölcsös, 30 m²-es melléképület 20 millió Ft-ért eladó! **Tel.: D-089/43 72 22 13.**

Ingatlanközvetítő iroda várja ügyfeleit. Kínálunk: Pinceházat, lakásokat, családi házakat, a festői Bakony lábainál. Családi-házak telekkel már 4 millió Ft-tól. **Tel./Fax: 0036-34/35 33 63, v. Mobil: 0036-30/92 74 708.**

Apor Vilmos Vendégház Óbudán, tetőtérben kialakított komfortos szobáinkba várjuk csoportok és egyéni utazók jelentkezését 23 főig. Az épületben kápolna működik, klub és előadó helyiségek bérlelhetők. Zárt parkoló van. **Érdeklődni:** munkanapokon 10.00-13.00 óra között telefonon, v. írásban: H-1035 Budapest, Kórház u. 37. **Tel.: 0036-1/250 78 69, Fax: 0036-1/368 98 69. E-mail: olikata@axelero.hu.**

Hévízen nyugodt környezetben apartmanok, lakások egész évben kiadóak. Ár: 21, 50 euró két személynek. **Tel.: 0036-83/34 10 63.**

Eladó Érd Parkvárosban 10 ár magaslati fekvésű telek, tölgy és fenyőfákkal, 4 szobás 1 emeletes galériás faházzal, kaminkálya, víz, villany bevezetve. Irányár: 55.000 Euró. **Tel.: 0049-711/48 09 852.**

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. **Érdeklődni:** Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. **Telefon: (069) 2479 50 21.** www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

MÜNCHEN-FREISING-i főegyházmegye: Misézó helyek: München, Rosenheim. **Érdeklődni:** Ft. Merka János, Ung. Kath. Mission, Oberföhlinger Str. 40, D-81925 München. **Tel.: (089) 982637, 982638, FAX: (089) 985419. E-mail: ukm_muenchen.de; http://www.erzbis-tum-muenchen.de/ungarische-mission**

MÜNSTER-PADERBORN-OSNABRÜCK-i Egyházmegye: Misézó helyek: Hagen, Minden, Arnsberg, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Neukirchen-Vluyn, Dortmund. **Érdeklődni:** Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. **Telefon: (0251) 32 65 01**

PASSAU-i Egyházmegye: Misézó hely: Passau: Érd.: Ft. Szabó Árpád, Götzendorfer-str. 5, D-94121 Salzweg, **Telefon: (08505) 12 29.**

ROTTENBURG-STUTTGART-i Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eisingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. **Érdeklődni:** P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Mission, Pfizerstr. 5, D - 70184 Stuttgart. **E-mail: ung.kath.mission.stuttgart@t-online.de** <http://home.t-online.de/home/ung.kath.mission.stuttgart>

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. **Érdeklődni:** Ft. Dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döppner-Platz 7, D-97070 Würzburg. **Telefon: (0931) 38 62 43**

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munkerudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József kápolnában (Akersveien 4). **Telefon/fax.: 0047/22744 124**

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Instituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. **Telefon: 0039/06/684-261.** Misézó helyek: Róma, Milano, Firenze, Bologna, Padova, Torino, Genova, Palermo, Catania.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, **Tel.: 0041-1/36 23 303**

Bern: Röm. Kath. Ungarmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern, **Tel. 0041/61/381 54 45 (Basel)**

Genf: Szentmise minden héli 1. és 3. vasárnapján. **Telefon: 00 41/22/7910458;**

Lausanne: Szentmise minden héli 2. és 4. vasárnapján. **Telefon: 00 41/21/6478 678;**

Fribourg: Szentmise minden héli utolsó vasárnapján 10.30-kor, az Orsolyiták templomban, (rue de Lausanne). **Lelkész: Ft. Popa Péter, Telefon: 0041/26/425 42 06** □

Kolozsvárt, 26 éves független kozmetikus-lány fiatalok ismeretségét és munkalehetőségét keres Németországban **Tel.: 00402-64/164 082 v. 0040/740 203 513.**

Balatonbogláron víztől 200 m-re, jól felszerelt nagy nyaraló, zárt udvarral, max. 10 főnek, napi 50 Euró-ért kiadó. **Tel: 0036-85/350 119 v. 0036-30/55 444 51.**

Magyar specialitások O. Bayer-M. - Gonda. Csomagot is küldünk! Kreitmayrstr. 26., 80335 München. **Tel.: 089/12 96 393.**

Eladó Zalakaros - Kis Balaton környékén építési telek 2150 m² csendes kültelek. Csatorna kifizetve, áram, víz-gáz és telefon olcsón lehetséges. Árhatár 5.900 Euró. Német tulajdonos; provízió nélkül. Pénykép és további információk: **Tel/Fax: 0036-93/34 00 27.**

DUNABOGDÁNYBAN 885 m²-es örökparanorámás, rendezett telken 30 m²-es nyaraló tulajdonostól eladó. Irányár: 6,7 millió Ft. **Tel.: 0036-1/38 98 408.**

DOBOGÓKÖN 300 négyzetöles (1046 m²-es) telken 50 m²-es hétvégi ház, gómbaház melléképítéssel és tőlőval tulajdonostól eladó. A kívül belül felújított épület közvetlenül a BM Pilis szállodájával szemben megtekinthető. Irányár: 13,8 millió Ft. **Tel.: 0036-1/257 72 94 (hétköznap 9-17 óra között).**

Bicske kertvárosban, Budapesttől 25 km-re, 2000-ben épült kétszintes, garázsos, két fürdőszobás, 110 m² lakóterületű összkomfortos ház 817 m² telken eladó. Irányár: 90.000 Euró. **Érdeklődni:** 0049-711/50 06 495 telefonszámon.

Oktogonnál (VI. ker.), az Eötvös utcában, 40 m² garzon örök lakás nyári beköltözéssel eladó. **Érdeklődni,** **tel.: 0036-1/36 12 173 (este).**

50 éves, Szegezen egyedül élő, nem dohányzó, természetet kedvelő barna hajú hölgy (1,65/70), külföldön élő és hozzá illő magyar férfit szeretne megismerkedni. Hobbym: utazás, erdőben való kirándulás, valamint szeretek olvasni és moziba járni. Szándékom komoly. **Jelge: „ha szükséges külföldön is élhetek”.**

Pécsét, déli Meceksoldalon összközműves 1120 m² telek, üresen álló régi lakóházzal eladó (20 millió Ft.). **Tel.: 0049-6741/2745.**

DINAMIKUS ÜGYVÉDI IRODA

Dr. Sávolyi Györgyi
FŐPROFIL:
Kettős állampolgárság/Hazatelepülés
Ingatlan, Vegyes cégek alapítása
Levelezés, tárgyalás német/angol nyelven is
H-1053 Budapest, Curia u. 5 (Belváros)
00-36-1-266-5247 vagy 00-36-30-9338-905.

BUDAPESTEN LAKÁSOK KIADÓK
Péterhegy, zöldövezet, TESCO-tól 2 km-re újonnan épülő kertes házban 4 x 35 m² és 1 x 82 m²-es lakások, teremgarázzsal pincetárolóval, elsőrendű gondnoksággal csak német nyelvű lakókkal.

Ideális „BASISLAGER”:
Pl: Bp-en tanuló egyetemistáknak, német üzletembernek, gyakran hazalátogató nyugdíjasnak.

00-36-9961-985 vagy 00-49-173-9813-451

ÜTTÁRSZÁK KERESÉK

Évente 10-15-ször utazom (mindig az éjszakai órákban) az **AUGSBURG-BALATONFÖLDVÁRBEST** vonalra. **Mehetnekn együtt az Ön vagy az én kocsimmal!?!**
00-49-173-9813-451

Magyarszágban élő 48 éves független hölgy keres tartós barátságot, élettársi kapcsolat céljából, egy kedves, nem dohányzó urat 55 éves korig. **Jelge: „sárgarózsa”.**

Egy-ékeszélyes házvezetői állást vállalnék ottlakással. **Jelge: „megbízható”.**

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak

Apró-, házassági-, általános hirdetés ára	
soronként, kb. 40 betű	3,60 Euró
„Jelge” - postaköltség	3,60
Üzleti-, nyereséges hirdetés soronként	5,50
nagybetűs (készosor) sor	11,00
Kéthasznos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánásokat esetenként árazunk.	

Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 %-os, hatszori hirdetésnél 20 %-os, ill. évszázévi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

Hazai- erdélyi és felvidéki honfitársainknak kedvezményes árat számítunk, soronként: 800,- Ft

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a 10-ig!

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉRT,

STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG

NEM FELEL!

● **HIRDETŐNK FIGYELMÉBE!** ●
Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

HELIOS PANZÍÓ BUDAPEST
Budai, zöldövezeti, csendes panzió, melytől a belváros 1 buszjarrattal 15 perc alatt megközelíthető, zárt parkolóval, komfortos szobákkal várja vendégeit.
H-1121 Budapest, Lidérc u. 5/a.
Tel/fax: 36-1-246-46-58 ill. 246-26-45
e-mail: roomheli@axelero.hu
www.heliospanzio.hu

Budapesten lakáseladást-lakásvételt, lakásbérbeadást, zámlákat és ügyintézését vállalok. Horváth Gábor, **Tel.: 0036-30/97 18 147, e-mail: horvathgabor@ingatlan.com**

Párizsban élő gyűjtő szeretne magyar festményeket és zsolnai porcelán tárgyakat vásárolni, képzőművészettel. Kérem, hívjon a 0033-660/55 75 03-as számon, vagy a kalmaklary@noos.fr e-mail címen.

Férfi (47/185/110) megismerkedne hajadonnal, vagy önzvegegy házasság céljából. **Jelge: „GYERMEKET AKAROK”**

„Kereszt és korona” kétrészes film németül a bajor-magyar kapcsolatokat 1100 éves történetéről, VHS, PAL, 2x 45 perc. Ár: 30,00 Euró (2x15,00 Euró), megrendelhető: e-mailen: aravasz@web.de és fax: 0049-89-81 88 76 59.

Református istentiszteletek Münchenben: Reisinger Str. 11 (Sendlinger Tor) minden héli 1. 3. 5. vasárnap 16 órakor és 2. és 4. vasárnap de. 11 órakor. **Tel.: 089-149 31 72 és 601 13 35, www.reformatus-muenchen.de**

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-mailen küldeni: eletuenk@gmx.de

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 • 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
Email: eletuenk@gmx.de

*
Felolés kiadó:
A Magyar Katolikus Delegatura Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József (olvasó és tölredol szerkesztő) és Vincze András.

*
Redaktion und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR
Landwehrstr. 66 • D-80336 München
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de

*
Abonnement für ein Jahr: 15,— Euro
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US\$ 50,—

*
ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúli, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1,50 Euró
Előfizetési ár egy évre 15,—Euró
Tengerentúli US\$ 50,-

*
BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatur
Sonderkonto „ÉLETÜNK”.
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 - BLZ 700 100 80

*
Erscheint 11 mal im Jahr.
Satz: ÉLETÜNK

*
Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hasenleide 11,
82256 Fürstenfeldbruck

*
Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

*
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLEKELTÜNK.